

Časopis bohoslovcov Kňazského seminára biskupa J. Vojtaššáka

1/2012

BRÁZDA

Brázda

ROČNÍK I.

ČASOPIS SEMINARISTOV - SPIŠSKÁ KAPITULA
APRIL 1992

č. 1

Milí čitateľia nášho seminárského časopisu!

Dvadsať rokov. Takýto vek majú niektorí naši prváci. Práve toľko rokov už vychádza naša Brázda. Je to veľa alebo málo? Jednoznačne dosť na to, aby sme sa mohli obzrieť trochu späť. Dvadsať rokov zanechá nezmazateľnú stopu, a to najmä v spomienkach. Preto chceme v tomto čísle ponúknúť našim čitateľom pohľad na nás Kňazský seminár od jeho obnovenia, očami tých, ktorí už v ňom poväčšine nie sú, ale zanechali v ňom za sebou hlbokú brázdu. A seminár ju zase zanechal v nich.

Lukáš Stolárik

Obsah

<i>Žatva začína medzi brázdami</i>	4
<i>Seminárské aktuality</i>	5
<i>Dvadsať rokov BRÁZDY v brázde seminára a jeho formácie</i> ...6	
<i>Anton Ziolkovský</i>	9
<i>Spomienky absolventov na seminár</i>	13
<i>Spomienky bývalých predstavených na spišský seminár</i>28	
<i>Časopis je ideálny prostriedok na zvestovanie Božích pravd</i> ..31	
<i>Služby v seminári</i>	32
<i>Dejiny Scholy cantorum I.</i>	35
<i>Ako sa správne pýtať</i>	38
<i>Brázda Brázdě</i>	41
<i>Jubilant Ivan Chalupecký</i>	42
<i>Dejinný prehľad vývoja kňazských seminárov</i>43	
<i>Reforma reformy liturgie</i>	47
<i>Deň v kňazstve</i>	51
<i>Poézia</i>	53
<i>Vtipy</i>	54

Brázda

Časopis bohislcov Kňazského seminára biskupa Jána Vojtaššáka

Ročník XX., číslo 1/ apríl 2012

Vydáva nadácia Kňazského seminára biskupa Jána Vojtaššáka, Spišská Kapitula 12, 053 04 Spišské Podhradie

E-mail: brazda@kapitula.sk, web: <http://ks.kapitula.sk>

Šéfredaktor: Lukáš Stolárik

Zástupca šéfredaktora: Lukáš Vaník

Redaktori: Vladimír Malec, Karol Križan, Mgr. Martin Bunda, Tomáš Tomusko, Lukáš Fejerčák

Grafická úprava: Filip Orlóvský, Tomáš Dzurov, Ing. Štefan Bocko, PhD.

Titulná strana: Peter Matie

Foto: Tomáš Tarčák, TK KBS, archív redakcie, internet

Tlač: Tlačiareň Kubík, Námestovo

Neprešlo odbornou a jazykovou úpravou.

Žatva začína medzi brázdamí

Areál Spišskej Kapituly leží medzi poliami, pretože aj interdiecézny seminár je časťou tohto areálu, bohoslovci nemajú ďaleko do polí. Mnohí to pokladajú za ideálne prostredie, iní namietajú, že sme tu príliš izolovaní od sveta...

Podľa Slovníka slovenského jazyka, „brázda je pluhom vyoraný jarček v zemi.“ Zem sa musí na niektorých miestach otvoriť, aby mohla priniesť úrodu. Výchova v seminári predpokladá otvorenosť. Len tam, kde je kandidát kňazstva otvorený, možno siať do záhybov jeho mozgu a hlbín duše výsledky poznania a duchovného formovania. Kto sa uzavrie do ulity, koho zakrýva krunier pýchy alebo lenivosti, nebude sa dobre cítiť v seminári a bude obava, či bude mať čo zvestovať, ukázať a čím sa nadchnúť. Aby sme mali zdravý národ, potrebujeme takých vodcov, učiteľov a vychovávateľov, ktorí boli, sú a budú otvorení pre hodnoty doma i vo svete.

Rozorané pole je vždy znakom nádeje. Že bude žatva. A evanjelium hovorí, že na poli ducha je „veľká žatva“ stále. Každý prihlásený bohoslovec je znakom nádeje kresťanstva na Slovensku. Nie každý dotiahne k vysviacke /čo je správnejšie, ako za každú cenu!/. Seminár je aj na kontrolu, či ide o ozajstné povolanie a pripravenosť na celoživotnú službu. Je náramne dlhý proces, kým človek pochopí, že je tu pre dva veľké motivy: gloria Dei a salus hominum.

Kardinál Tomko hovorí, že mladej generácii chýbajú literárne ambície. Všetko, teda aj apoštolát, chceme vyriešiť stretnutiami a technikou. Aby sme boli všestranní, obnovili sme v našom seminári Literárny spolok sv. Pavla. Aby sme lacno neteoretizovali, vidíme v založení a vydávaní časopisu šancu a službu zároveň. Chceme rásť za pochodu. Preto po prečítaní tohto prvého čísla žobremo o kritické ohlasy. Šancu má každý. Prváci, „mazáči“ a vychovávatelia. Je jar a brázdy sa otvárajú... aj slobodná jar pod Tatrami čaká na siatbu. Aj na siatbu múdreho tlačeného slova.

Ján Maga, špirituál

Úvodník uverejnený v časopise Brázda roč. 1., číslo 1, 1992

Seminárske aktuality

13.11.2011

Slávostnú odpustovú svätú omšu na sviatok sv. Martína, patróna diecézy, prvý krát v službe diecézneho biskupa celebroval Mons. Štefan Sečka. (#1)

13.11.2011

Do seminára zavítal prof. Heinrich Pfeifer SJ, profesor sakrálneho umenia na Pápežskej Gregoriánskej univerzite. Na stretnutí, ktoré mal s bohoslovcam, priblížil obraz Kristovej tváre z Manoppello, ktorý osobne skúmal a ktorý sa zhoduje s tvárou nachádzajúcou sa na Turínskom plátnе. Taktiež predstavil niektoré najstaršie vyobrazenia Matky Božej a ich súvis so sv. Lukášom. (#2)

19.11.2011

V Prešove sa uskutočnil Medzinárodný futbalový turnaj seminaristov, ktorý organizoval Gréckokatolícky knazský seminár v Prešove. Zúčastnili sa ho dve slovenské družstvá - seminaristi zo spišského seminára a z prešovského seminára. Zahraniční účastníci boli z gréckokatolíckych seminárov v Maďarsku - Nyíregyháza a v Rumunsku - Oradea. Konečné umiestnenie bolo najpriaznivejšie pre seminaristov z Maďarska. Druhé miesto si vybojovali zástupcovia nášho spišského seminára. (#3)

15.-19.12.2011

Duchovné cvičenia pre bohoslovcov dával tohto roku emeritný rektor olomouckého seminára Mons. Vojtech Šíma. (#4)

27.2.2012

Doc. Jozef Bielak, PhD., prednášajúci fundamentálnu a špirituálnu teológiu na Teologickom inštitúte v Spišskej Kapitule bol ocenený Cenou rektora Katolíckej univerzity v Ružomberku, prof. Tadeusza Zasępu. Získal ju za vedeckú tvorivú činnosť ako najaktívnejší vedecko – pedagogický pracovník Teologickej fakulty KU v roku 2011 v kategórií docent. (#5)

15.3.2012

Vedeckou konferenciou sme si pripomenuli životné jubileum doc. Ivana Chalupeckého. Viac na str. 42 (#7)

16.3.2012

S prednáškou „Ježiš Kristus Spasiteľ v centre teológie Lukášovho diela“, vystúpil na pôde nášho Teologického inštitútu profesor z Jeruzalema, Giovanni Claudio Bottini. Okrem neho nás svojimi príspevkami obohatili aj poľskí biblisti Roman Mazur a Roman Bogacz. (#8)

20.11.2011

V aule seminára bola slávostne predstavená kniha o Jánovi Simonidesovi (1639 – 1674), knazovi zo Spoločnosti Ježišovej, rodákovi z Bijacoviec, ktorý pre vernosť Kristovi a jeho Cirkvi podstúpil mučenícku smrť. Knihu predstavil osobne editor publikácie prof. Zubko.

1. - 4.12.2011

V rámci celoslovenského putovania relikvie sv. Cyrila, prišla táto relikvia aj na Spišskú Kapitolu. V seminári sme mali možnosť si ju uctiť počas celonočnej adorácie v seminárskej kaplnke. V nedeľu na druhý deň bola slávostne prenesená v sprievode do Spišského Podhradia, kde svätú omšu celebroval rektor seminára Mons. Jozef Jarab. (#5)

2.-4. a 9.-11.3.2012

Bohoslovci mali možnosť zúčastniť sa na pastoračných víkendoch vo farnostiach našich diakov, vďaka čomu mohli lepšie spoznať bežný život tamojších knazov a veriacich. (#9)

Dvadsať rokov BRÁZDY v brázde seminára a jeho formácie...

...akoby to bolo včera.

Má pravdu modlitba v pohrebnej knihe vyjadrujúca skutočnosť, že život človeka v starobe je fažký, ale uchováva mnohé spomienky.

Po prvých dvoch rokoch „udomácnenia“ sa kňazov aj bohoslovov v priestore Spišskej Kapituly (obnova budov, príprava pedagógov a podobné starosti...), prišiel čas aj na ideové zámery - pokračovať v prerusenom.

Tri mená minulosti spájali snahy predstavených seminára a bohoslovov na počiatku Brázdy (v roku 1992 ich bolo už okolo 300). Sv. Pavol apoštol, podľa ktorého bol pomenovaný literárny krúžok bohoslovov pred zatvorením a likvidáciou seminára, patrón evanjelizácie slovom. Mons. Ferko Skyčák, rektora a mysliteľa (zomrel 45 ročný v roku 1945). Prof. Ladislav Hanus, vtedy ešte žijúci svedok činnosti krúžku pred rokom 1950 s menami ako boli básnici a tvorcovia, „piráti krásy“ - Šprinc, Kováč, Oliva. Jemu Pán doprial milosť, okrem iného po 15 ročnom väzení vrátiť sa na Sion...

Na počiatku Brázdy stala iniciatíva trojice našich kňazov a pedagógov, už zosnulého Mons. Janka Magu a žijúcich Mons. Petra Fidermáka a doc. ThDr. Štefana Mordela, PhD.

Svedkami a súčasťmi Brázdy

a jej pôsobenia skrze slovo je celá plejáda dnes našich spolubratov kňazov. Za 22 rokov kňazský seminár pripravil više 520 kňazov do pastorácie a na polia služby Cirkvi, hlavne pre košickú arcidiecézu, rožňavskú a spišskú diecézu, ale rovnako aj pre niektoré rehoľné spoločenstva. A pokračovateľmi Brázdy sú dnešní seminaristi. Preto aj slová dnešnej Brázdy patria do brázdy formácie a vzdelania, teda ich, našej spoločnej prípravy na budúcu kňazskú službu.

Ako vnímame našu súčasnú formáciu? Uvedomujeme si, že prvý a najhlavnnejší Iniciátor pri voľbe kňazského povolania je Boh. On je ten, ktorý pozýva ku každému povolaniu. Kňazské povolanie je tajomstvo, tajomstvo „výmeny“ – admirabile commercium – medzi Bohom a človekom. Bohu vzdávame vďaku, lebo On je hlas, ktorý povoláva a dáva odvahu odpovedať na povolanie, je pastierom, ktorý vedie a podporuje každodennú vernosť, je cesta, pravda a život pre všetkých, ktorí sú povolení, aby v sebe uskutočňovali Otcov plán. Človek dáva Bohu svoje talenty, aby ich On využil ako nástroj spásy. A Boh prijíma tento dar a z človeka utvára svoje alter ego. Preto kňaz pôsobí v osobe Krista. To, čo

Zasadanie KBS v seminári

Kristus dokonal na oltári kríža a čo ustanovil vo večeradle, to kríž obnovuje mocou Ducha Svätého.

Povolanie prichádza často nečakane. Boh volá, kedy chce, ako chce, koho chce a kde chce. Hoci možno povedať, že nik nie je bez povolania, pretože život sám o sebe je povolením, tak nie každý je povolaný nasledovať ho výlučnou formou života a sebadarovania, ako je to u krízaza. Tajomstvo svojho vyvolenia nemôže nikto preniknúť rozumom. I keď Boh je ten, ktorý pozýva a dáva povolanie, predsa nesmie chýbať slobodné a dobrovoľné rozhodnutie človeka. Potom by sme nemohli hovoriť o povolaní. Povolanie je Boží dar. Vzchádza od Pána Boha, ale na duchovné povolanie je potrebný dialóg. Boh volá, pozýva, ale nenúti. Povolanie vyžaduje odpoveď – slobodnú odpoveď človeka.

Výzva k povolaniu zaznieva stále. U Boha niesu minulosť, prítomnosť a budúcnosť. On volá teraz. Preto povolanie nie je záležitosťou jednej chvíle. Boh vyslovuje a potom neodvoláva zo svojej strany svoje volanie. On je verný, hovorí stále – podľa a nasleduj ma. Boh je ten, ktorý neustále volá, ale človek musí dať svoj slobodný súhlas. Apoštol Pavol hovorí, že každé povolanie sa začína vyvolením Krista od večnosti: „Ved’ v ňom si nás ešte pred stvorením sveta vyvolil, aby sme boli pred jeho tvárou svätí a nepoškvrení v láske; On nás podľa dobrovoľného rozhodnutia svojej vôle predurčil, aby sme sa skrzes Ježiša Krista stali jeho adoptovanými synmi na chválu a slávu jeho milosti, ktorou nás obdaroval v milovanom Synovi.“ (Ef 1, 4-6) Krízaské povolanie potvrdzuje prvenstvo milosti, zvrchované rozhodnutie Boha povolať človeka, vyžaduje i absolútne úctu a nemôže ho nahradíť nijaké ľudské vynútené rozhodnutie.

V každom povolani sa spája nezaslúžená Božia láska a ľudská sloboda. Ide o absolútne rozhodnutie nasledovať Božie volanie a úplne sa mu odovzdať. Tým Boh chce, aby kandidát prijal na seba vlastnú zodpovednosť za dar svojho povolania. Preto je nevyhnutná zodpovedná sebavýchova a príprava na krízastvo. Milosť a sloboda si nikdy neprotirečia. Pretože milosť oživuje a podporuje ľudskú slobodu. Sloboda je podstatou povolania.

Seminár je srdcom diecézy, z ktorého vychádzajú robotníci Kristovej žatvy. Formácia v seminári je istým spôsobom vrcholným momentom pedagogického procesu, pretože je chvíľou, keď sa mladému mužovi navrhuje forma, spôsob byťia, v ktorom on sám spoznáva svoju totožnosť, svoje povolanie, svoju normu – spoznáva krízastvo. Prvotným formátorom

Bohoslovci na výlete, r. 1991

Mikulášsky večierok

20 rokov Brázdy

v seminári je Syn, ktorý je vernou podobou Otca, lebo predstavuje obraz, podľa ktorého Otec stvoril ľudí. Boh povoláva, aby cítili ako On a spoluprežívali jeho život, aby mali jeho „formu“. On je formátorm i formou. Pre dosiahnutie tohto cieľa má formácia v seminári zahŕňať celú osobnosť človeka. Vďačnosť sa považuje za ľudskú vlastnosť, ktorá nás posúva dopredu a ďalej...

Objektom našej vďaky aj za pôsobenie kňazského seminára a aj 20 rokov Brázdy je na prvom mieste Božia dobrota voči nám. „Bohu, ktorý v nás začal dobré dielo“, patrí naša vďaka za to, že sme pokročili dopredu. Jemu patrí naša vďaka za telesné i duševné sily, ktoré sme potrebovali k zvládnutiu formácie i štúdia posvätnnej teológie. Vďaka za dar zdravia tela i duše. Za všetkých, s ktorými sme sa stretli a rástli. Vďaka zvlášť za tých, čo pomohli, poradili.

Aj 20 rokov života Brázdy je príležitosťou na vďaku Trojjedinému Bohu, je príležitosťou podakovať sa všetkým dobrodincom nášho seminára za všetky duchovné i materiálne dary, počnúc od tých prvých nadšencov, ktorí ho v roku 1990 svojimi rukami obnovovali až po tých dnešných, ktorí sa za neho modlia, trpia, obetujú a to s jedným cieľom: aby sa splnili slova piesne „Ó, Pane, svätých kňazov udeľ nám!“

Ten uplynulý čas rokov a v ňom naše životy majú aj svoju chvíľu pri prosbe o odpustenie toho, čo nebolo také ako malo byť, keď denne prosíme o odpustenie našich zlyhaní aj zlyhaní iných...

Chcem vyjadriť presvedčenie, že je snahou nás všetkých, otcov biskupov, diecézneho presbytéria, predstavených v seminári i bohoslovcov s Božou pomocou a požehnaním pripraviť sa na hlboký život s Bohom a na krásne, ale i náročné kňazské pôsobenie a to v tom zmysle, ako to pripomína odkaz sv. Jána Márie Vianneya pre kňazov dnešnej doby. Ten odkaz mimoriadne zdôrazňuje život s Bohom. Hovorí aj o nevyhnutnosti stáleho vzdelávania sa a prekonávania prekážok, ktoré sú s tým spojené, ale mimoriadne zdôrazňuje úprimný duchovný život kňaza, bez ktorého by kňazské pôsobenie, hoci aj preniknuté brilantnou intelektuálnou formáciou bolo len málo účinné.

Čo popriať ju bilujúcej Brázde?

Prajeme semináru, aby mal vždy tých, ktorí sú povolení... Preto je našou prvoradou povinnosťou, aby sme nepretržitou modlitbou toto povolenie z Božej iniciatívy uchovávali živé. Nech k tomu Brázda napomôže!

Prajeme semináru, aby mal vždy veľa príazne, i tej ľudskej príazne dobra a žičlivosti zo strany Cirkvi, diecézy, farností, kňazov a spoločenstiev... Prajeme semináru, jeho Brázde v brázde formácie, aby semena v nej uložené boli požehnané a požehnané!

Jozef Jarab, rektor seminára

Deň otvorených dverí

Anton Ziolkovský

Pri príležitosti výročia nášho časopisu sme požiadali o rozhovor jeho bývalého šéfredaktora a súčasného výkonného sekretára KBS, ThLic. Antona Ziolkovského, Ph.D.

1. Na začiatok nám skúste povedať, aká bola Vaša cesta ku kňazstvu.

Na začiatku bola veľmi osobná duchovná skúsenosť s Pánom počas gymnaziálnych štúdií, po ktorej som nadobudol vnútornú istotu, že som povolaný ku kňazstvu. Určite však nebola priamočiara, ani jednoduchá. Niektoré zápasy som jednoducho musel sám so sebou vybojať. Pri pohľade naspäť som Bohu za tieto „prekážky“ vďačný. Pomohli mi ľudsky i duchovne dozrieť.

2. Začínali ste v roku 1995. Bol to čas, kedy mal spišský seminár najviac bohoslovcov v histórii. Ako si spomíname na toto obdobie?

Stovky seminaristov, to bola jedinečná príležitosť poznáť mnoho nových ľudí a najmä budúcich spolubratov z troch diecéz. Niekedy sme sice fungovali v bojových podmienkach, väčšine to však neprekážalo. Skôr sme sa usilovali z toho využiť čo najviac skúseností pre budúci kňazský život.

3. Aký bol Váš prvý kontakt s časopisom Brázda?

Časopis Brázda bol hlavnou aktivitou Literárneho krúžku sv. Pavla, ktorý fungoval až do násilného zatvorenia seminára a po jeho obnovení začal fungovať nanovo. Mal jediný cieľ: naučiť nás premýšlať tak, ako kedysi bývalý rektor Ferko Skyčák učil svojich bohoslovcov. V časoch najväčšieho rozkvetu ho tvorilo až dvadsať ľudí. Stretávali sme sa raz do týždňa a pod vedením moderátora diskutovali na vopred pripravenú tému. Okolo časopisu som stretol veľa zaujímavých ľudí. Bolo to veľmi dôležité, lebo seminár nie je len o duchovnej, ľudskej, ale aj o intelektuálnej formácii. A tá nespočíva len v štúdiu konkrétnych disciplín, ale aj v schopnosti konfrontovať sa so súčasným svetom, jeho ideami a kultúrou a vedieť primerane argumentovať.

4. Vo svojom prvom článku v Brázde ste napísali: „Seminár sa stáva mestom, kde sa do nás prvákov, budú po celých šest rokov zasievat zrnká Bozej múdrosti a pravdy, aby neskôr priniesli mnohonásobnú úrodu.“ Myslite si, že sa to naplnilo?

Na to sú iní, aby to posúdili. Určite o našich možnostiach prinášať úrodu bol presvedčený otec biskup František Tondra už len tým, že nás vysvätíl. Otázka však znie, čo všetko chápať pod tou úrodou. Osobne sa netajím sklamaním z generácie ponovembrových kňazov.

V seminári sme často diskutovali o tom, čo všetko je potrebné urobiť, aby viera v Božom ľude rástla. Mám pocit, že to nadšenie u mnohých rýchlo ochablo. Skôr cítim frustráciu, obavy z náboženského úpadku alebo bezradnosť, že nás táto doba jednoducho zomelie. Proti takému vnímaniu sa však treba vnútorné vzbúriť. Je totiž mnoho príkladov ľudí pevnej viery, ktorí s Božou pomocou dokázali v zdanlivo bezvýchodiskovej situácii aj ne možné. Stačí spomenúť na biskupa Vojtaššáka alebo sv. Jána Vianneya.

časopis SEMINÁRISTOV ŠPÍŠSKA KAPITULA		časopis SEMINÁRISTOV ŠPÍŠSKA KAPITULA		časopis SEMINÁRISTOV ŠPÍŠSKA KAPITULA	
ročník VII	jún 1998	ročník VII	č. I	ročník VI	č. 3
63		63	červen 1995	63	október 1997
iúni 1998		červen 1995	červen 1995	červen 1997	október 1997
obsah čísla		obsah čísla		obsah čísla	

5. Neskôr ste sa stali šéfredaktorom. O čo ste sa najviac snažili v tejto pozícii a na čo si najviac spomíname?

Usiloval som sa, aby časopis dával semináristom možnosť písť o ich vlastnom myšlienkovom svete. Nechceli sme spravodajský či informačný časopis. Uverejňovali sme vlastnú tvorbu: úvahy, preklady, rozhovory, eseje, poéziu.

6. Ako sa Vám darilo pripraviť číslo po technickej stránke?

Za mojich čias už počítače fungovali a v seminári bol k nim prístup. Technické spracovanie sme robili v programe PageMaker. Nebolo to až také zložité.

7. Má podľa Vás v dnešnej dobe internetu seminársky časopis svoj význam?

Určite má, hoci je nevyhnutné vedieť, čo je cieľom. Niektoré seminárske časopisy suplovali časopisy diecézne. My sme touto cestou ísť nechceli a ani nepotrebovali. Existoval totiž diecézny časopis Slovo zo srdca. Domnievam sa, že seminársky

časopis je vynikajúcou príležitosťou naučiť sa písanie rozličné texty. Keďže farské časopisy a internetové stránky farností pribúdajú, viedieť písanie a argumentovať nie je na zahodenie. Skôr sa prihováram za koncept, aby Brázda bola časopisom seminaristov pre seminaristov, prípadne kňazov. Založenie diecézneho médiu považujem za veľkú výzvu.

8. Pomohli Vám skúsenosti s tvorbou časopisu aj v kňazskej službe, napríklad pri Vašej terajšej práci na Nových Horizontoch?

Samozejme. Už ako kaplán som prispieval do farského časopisu v Kežmarku, ktorý dodnes dosahuje výbornú úroveň. Nie raz som písal do rozličných periodík, svojho času som viedol blog. Brázda bola čo sa týka Nových Horizontov dobrou prípravkou pre mňa nielen ako autora, ale aj redaktora. Schopnosť ukladať vedľa seba myšlienky v logickej následnosti sa zúročí už pri príprave kázne, nehovoriac o inej vedeckej či publicistickej práci.

9. Študovali ste fundamentálnu teológiu na Gregoriánskej univerzite v Ríme. Vedeli by ste povedať recept, ako podať základnú náuku Cirkvi čo najpríťaživejším spôsobom?

Táto otázka veľa napovedá. Treba povedať, že náuka Cirkvi nepotrebuje reklamné spotty, aby bola príťažlivá. Nakoľko vychádza zo Zjavenia, má túto príťažливosť v sebe zakódovanú. Je chorobou našej doby, že sa pýtame častejšie „ako“, než „čo“. Spôsoby odovzdávania viery sú dôležité, ale ak túto náuku nebudeme ovládať, hovoríť o spôsoboch nám veľmi nepomôže. Ak si niekto myslí, že bude rozumieť fundamentálnej teológii alebo dogmatike po pári dňoch prípravy pred skúškou, tak je na veľkom omyle. Treba veľa čítať. Teológia je náročná a vyžaduje systematické štúdium. A literatúry v našom priestore je už viac ako dosť. Každá nepočitivosť v prístupe k štúdiu alebo k duchovnému životu sa seminaristovi vráti. Opýtajte sa katechétov na otázky, ktoré od žiakov dostávajú. Bez neustálej intelektuálnej prípravy a hlbokej duchovného života to nezvládнемe. Využil by som túto príležitosť a vyzval seminaristov, aby čas formácie naozaj dobre využili. Viac voľného času už totiž nikdy viac mať nebudú.

10. Čo je Vašou terajšou úlohou ako výkonného sekretára Konferencie biskupov Slovenska?

Moju úlohou je na prvom mieste byť k dispozícii predsedovi KBS a generálnemu sekretárovi. Keď to rozmením na drobné, tak viedem generálny sekretariát v čase neprítomnosti generálneho sekretára, ktorý prichádza raz do týždňa; zabezpečujem komunikáciu

medzi členmi KBS, som v pravidelnom kontakte s Apoštolskou nunciatúrou, komunikujem so štátnymi inštitúciami, inými biskupskými konferenciami a v prípade potreby aj s úradmi Svätej Stolice.

11. Všetci vieme čo je KBS. Menej však už vieme ako funguje. Je to iba stretnutie biskupov pár krát za rok? Skúste nám to v skratke priblížiť.

Na prvom mieste treba povedať, že o jestvovaní biskupskej konferencie hovorí Kódex kánonického práva a má vlastný štatút schválený Svätou Stolicou. KBS nie je nadriadeným orgánom diecéznych biskupov, ako si to ľudia niekedy mylne vysvetľujú. KBS je vlastne platformou na realizáciu tých spoločných aktivít, na ktorých sa otcovia biskupi dohodnú. Ide najmä o pastoračné aktivity, napr. animátorské školy alebo pastorácia snúbencov. Práca biskupskej konferencie sa odvija od plenárnych zasad, ktoré sú na Slovensku trikrát do roka. Tam vznikajú uznesenia, pri realizácii ktorých napomáha generálny sekretariát.

12. Ste jediný knaz, ktorý sa pravidelne zúčastňuje na rokovaniach KBS. Môžete nám prezradiť aké to je, keď je toko katolíckych hierarchov spolu?

Pred každým takýmto stretnutím cítim dodnes veľkú bázeň a zodpovednosť za ich technickú prípravu. Možnosť vidieť do kuchyne zvnútra ma utvrdzuje v presvedčení, že služba našich otcov biskupov je veľmi náročná a je potrebné sa za nich veľa modliť. Pred tým som si tak neuvedomoval, čo všetko predchádza jednotlivým rozhodnutiam.

13. Čo by ste zaželali Brázde k jej dvadsiatemu výročiu?

Brázde zo srdca želám veľa čitateľov a jej tvorcovi veľa dobrých tvorivých nápadov, pri ktorých ľudský, duchovne i odborne dozrejú.

Lukáš Stolárik

Spomienky absolventov na seminár

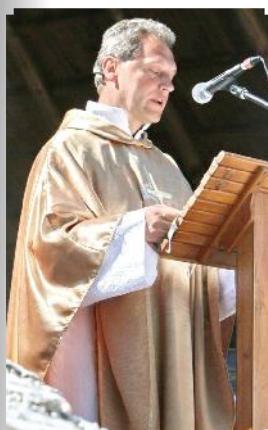
Čo znamená kňazský seminár pre kňazov, ktorí prešli jeho formáciou? Ponúkame vám prierez spomienok absolventov, ktorí končili od roku 1991 až doteraz.

František Reguly (1991) vicerektor – formátor v kňazskom seminári

Po prijatí do seminára sa stala Bratislava na štyri roky miestom našej formácie. Keď sme počas každých letných prázdnin, na pozvanie spišského ordinára Mons. Š. Garaja prichádzali na tri dni na Spišskú Kapitulu, len z úticej vzdialenosť sme pozerali na budovu seminára. Odhovorili nás aj od pokusu zahrať si futbal na našom ihrisku. Ani nás nenapadlo, že za krátky čas sa brány seminára otvoria, aby ho zaplnili tí, pre ktorých bol postavený a na ihrisko sa vrátila domáci. Skôr ako začal nový, a po zatvorení seminára i prvý akademický rok 1990/91, sme sa k tým stovkám obetavých veriacich, ktorí prichádzali pomáhať, pripojili v rámci brigády aj my seminaristi. Manuálna práca sa stala aj potom

pre nás každodennou súčasťou formácie. Keď sme na jeseň išli zbierať zemiaky na ešte družstevné pole v Spiškom Štvrtku, mali sme prísľub, že čím viac nazbierame, o to väčší bude náš podiel z úrody. Pracovali sme ako draci, ved' práca na družstevnom nám nebola neznáma. Z nás poslucháčov štvrtého ročníka teológie sa hneď stali šiestaci. Spolubratia gréckokatolíci už išli do pastorácie. Aj ostatní seminaristi takto poskočili o rok, lebo novoprijatých seminaristov bolo toľko, že ich rozdelili do prvého a druhého ročníka. Medzi nimi ma potešili tváre tých, ktorí vytrvali i napriek tomu, že ich počas komunizmu viac krát neprijali. Zážitkom bolo pre nás stretnutie s prof. L. Hanusom. Vnímali sme ho ako pamätník oných čias, muža, ktorý ako posledný opúšťal seminár pred jeho zatvorením. Bol však pre nás predovšetkým svedkom toho, že Boh nezabúda na svoj ľud pod Tatrami. Posledný rok formácie na „Sione“ sme pred Vianocami prijali diakonát a na konci presbyterát. Katedrála ani zdaleka nestačila pojať veriaci ľud. Mal som tú česť za novokňazov podčakovať Bohu i jeho ľudským nástrojom za ten úžasný dar kňazstva. Vyjadrujúc odhadlanie, že chceme prijať námahu a horúčosť dňa vo vinici nášho Pána, a tak byť nápadomocní svojmu biskupovi, podal som mu kvety so slovami: Zatial prijmite len tieto kvety. Táto chvíľa sa, vďaka Bohu, opakuje už viac ako dvadsať rokov a mám nádej, že vždy sa nájdú synovia od Sede mbolestnej Matky, ktorí odhodlane odpovedia na Ježišovo pozvanie: Ad sum!

Rudolf Pitoňák (1992) farár v Letanovciach, prodekan

Prvé spomienky na spišský seminár sú vlastne pracovné. Mnoho brigádnických hodín, už cez prázdniny, keď sa postupne všetko opravovalo. Robili sme to s veľkou chutou.

Tie dva roky 1990 - 1992 v seminári by som charakterizoval jedným slovom ako radosť alebo veľká radosť zo slobody, nadšenie pre nový začiatok, veľký entuziazmus, otvorenosť, mnoho možností. Boli sme rodinou, domovom, spoločenstvom, bohoslovci aj predstavení.

Mnohé pekné spomienky mám aj na našich prednášajúcich a predstavených. Vyberiem dve.

Pán farár Michal Marek, ktorý nám prednášal cirkevné právo. Jeho prednášky boli také, že skoro každý kánon, ktorý sme preberali vysvetľoval príkladom zo života, z praxe, bolo to pre nás veľmi poučné. Na mnohých príbehoch sme sa aj nasmiali.

Takže sme nakoniec nazvali jeho prednášky v jednom semestri „tisíc a jedna príhoda s eštebákm“ a v ďalšom semestri „tisíc a jedna príhoda s cigánmi“. Cirkevný spev sme mali s operným spevákom z Košíc p. Šomoriaiom. Každému určoval rozsah jeho hlasu, a preto sme mu museli niečo zaspievať z hlasovej rozvíčky. Svoje zohrávala aj tréma. On nás ešte nepoznal a keď prišiel ku šéfovi našej scholy a dal mu niečo zaspievať, skomentoval to slovami: „Trasie sa ti hlas ako koze.“ Skoro sme umreli od smiechu.

Náš ročník nastúpil hneď do piateho, takže som v seminári nikdy neboli štvrták. Poriadok a presné rozdelenie dňa bolo požehnaním. Inak by sa nedalo normálne fungovať. Oproti Bratislave to nebolo tak kontrolované a prísne. Žiaľ, keď to niektorí bohoslovci prehnali a zneužili, postupne sa to začalo viac kontrolovať aj spríšňovať.

Pre mňa bol a je seminár srdcom, v ktorom pulzuje život, miesto dozrievania, vzdelávania a duchovných zápasov, hlbšieho poznávania Pána a aj seba. Mal som seminár rád, naozaj úprimne. Ďakujem nášmu Pánovi za krásne a požehnané roky v seminári, aj všetkým bohoslovcom, predstaveným, sestričkám a Božiemu ľudu. Pán Boh zaplatí.

Paľo Ondrič (1993) farár v Kluknave

Je nedele, niečo po pol druhej poobede. Unavený, ale vo vnútri naplnený zvláštnym pocitom pokoja, zľahka podriemkávam v aute... S kamarátmi sme sa dohodli, že kto ako bude môcť, tak sa dostaneme na Kapitulu. Služba na Hore sa nám už skončila. Ja som mal šťastie, lebo po ceste dolu som stretol neopakovateľného pátra Šebastiána a ten hneď vyzradil, že jeho cesta vedie práve tam, kde som mal namierené aj ja. ...Podriemkávanie v aute prerušilo prudké zabrzdenie a prebralosť k životu zdá sa, že nie len mňa, ale aj „môjho“ šoféra. Takto – skoro akčne – v roku 1990 začína moja prvá – ale

aj úplne prvá prázdninová brigáda bohoslovcov v našom kňazskom seminári. Nadľho by bolo rozplývať sa; nie len nad dojmami plnými nových očakávania, spoznávania zákutí a priestorov, či prvých stretnutí s ľuďmi, ktorí pre nás v tom čase znamenali viac, ako vlastný otec či matka...

Len dve epizódky – jednoduché až primitívne, ale mne ostali ako pamiatka „veľkých vecí“ tých čias. Stále som hrdý na to, že si ich môžem niesť vo svojom srdci, ako to čo je moje, čoho som sa vlastnými rukami dotýkal...

Tou prvou je, že som mal tú česť byť účastný na prvej svätej omši, ktorá sa po štyridsiatich rokoch slávila v budove seminára. Bolo to v „malej aule“, ktorá vtedy ako „malá aula“ vôbec nevyzerala, a sv. omšu celebroval pán rektor. A ja som tam bol...

Druhou bola udalosť, ktorá tiež priamo súvisí s oným časom brigád a nadšenia. Už neviem prečo, ale viem, že som to leto bol na brigáde tri krát – to znamená tri krát po jeden týždeň. Jednoducho chcel som, miloval som toto miesto, ba až ako by mi učarilo.

Z budovy biskupského úradu bolo potrebné preniesť obrazy, ktoré v tom čase viseli na schodišti hlavnej chodby, ako sa vychádzala ku kanceláriám. Tri veľké obrazy, známy triptych Martina Benku – sv. Ján Nepomucký a pút veriaceho ľudu Liptova a Spiša, ktorý majster namaľoval pre seminársku kaplnku. Neboli ľahké, ba vzbudzovali rešpekt... Myslim, že od tých čias aj visia v malej aule.

Mnohé by sa chcelo povedať, ale zostaňme dnes pri tom poklade duše, ktorý bez najmenšej mojej zásluhy sa tam objavil a nehľadiac na žiadne iné okolnosti, ostáva tam pevne uložený. Času prešlo veľa. Veľa svätých omší sa tu už odslúžilo i mnohí – a všeliakí hostia – obdivovali už krásne dielo nášho umelca z Liptova...

Každý niečím participuje na tom, čo v konečnom dôsledku má slúžiť len a len na oslavu Boha.

Josef Trstenský (1994) farský administrátor v Černovej

Náš ročník nastúpil v revolučnom roku 1989 do vtedy jediného seminára na Slovensku, do Bratislavu. Za našu diecézu sme boli prijati 14. Seminár je situovaný v centre mesta, kde naplno pulzuje mestský život a je aj dosť intenzívna hladina hľuku. V Bratislave sme boli najsielnejším ročníkom, bolo nás viac ako deväťdesať prvákov. Keďže bol revolučný, tak nás zo seminára aj rýchlo poslali preč :-). Už na sviatok svätého Mikuláša sme boli na vianočných prázdninách. Zo seminára nás jeden z predstavených vyprevádzal so slovami: „Uvidíme, koľkí sa vrátite“. Keď sme sa vrátili, po Novom roku, 6.januára, už to bol seminár nový, s novými vyučujúcimi aj vedením.

Ďalší akademický i seminárny rok sa pre nás začal už na Spišskej Kapitule. V seminári nás bolo ešte viac ako v Bratislave, ak si dobre pamätám, celkovo viac ako 340. Spišský seminár bol vtedy spoločným pre košickú, rožňavskú a spišskú diecézu. Práve pre veľký počet nových prvákov, ich ročník rozdelili na prvý a druhý ročník. My sme z Bratislavu odišli ako prváci a

na Spiši sme hneď boli tretiakmi. Bol to čas, keď sa seminár tvoril, materiálne opravoval a formálne kryštalizoval.

Relatívnu výhodou nášho ročníka bolo, že sme všetci prijatí za našu diecézu boli starší. Už sme mali za sebou niekoľko rokov občianskeho zamestnania i vojenskú základnú službu. Keď sme boli vysvätení, dlho sme nezostali kaplánmi. Pre nízky počet kňazov sme už po roku či dvoch íšli do farností za správcov.

Ján Marhefka (1995) farár v Tvrdošíne, prodekan, sudca

Keď sme sa po skončení omše svätenia olejom na Zelený štvrtok v roku 1990 boli pozrieť v budove kňazského seminára a videl som v akom dezolátnom stave bol vtedy od štátu vrátený, tak som mal pochybnosti, či sa rekonštrukcia časti objektu stihne urobiť do jesene, aby sme mohli nastúpiť ako bohoslovci v Spišskej Kapitule. V septembri sme predsa začali študovať na Spiši a ten prvy rok bol pre mňa jedným z najkrajších rokov v seminári. Samozrejme, že veľmi rád spomínam aj na ostatné roky v seminári. Ale prvy rok bol výnimočný. Bolo tam také prvotné nadšenie. Mnohým z mojich spolužiakov sa po rokoch podarilo dostať na štúdium teológie, mnohým, ktorí sme sa ani radšej predtým nehlásili, pretože to nebolo reálne, aby nás prijali do Bratislavu, sa určite splnila túžba stať sa kňazom. V tom čase nás v seminári bola celá kopa a po dvoch či troch rokoch nás tam bolo vyše tristo študentov. Samozrejme, že sa bolo potrebné uskromniť. Ja osobne som to až tak zle nevnímal, hlavne čo sa týkalo ubytovania alebo priestorov na osobnú hygienu a podobne. Možno niektorí mali problém, keď razu ich na izbe bývalo šesť alebo aj osem. Na vojenčine som býval na izbe, kde nás bolo spolu dvadsať a bývali sme na poschodových posteliach. Seminár bol oproti tomu luxus. To prvotné nadšenie určite prevládalo nad všetkými negativami, ktoré sme v prvých rokoch museli prekonáť. Učili sme sa všetci. Seminaristi, predstavení, naši profesori, ktorí prichádzali zo svojich farností, aby nám odovzdali svoje vedomosti. Pán profesor, ktorý prišiel zo štúdií v Ríme alebo v Jeruzaleme? To v prvých rokoch nehrozilo. Taksme sa učili a snažili, pretože sme mali cieľ. Stať sa kňazom. Preto ja osobne na pobyt v seminári budem vždy spomínať s radosťou a úctou. Vždy sa rád v seminári zastavím. Zvlášť aj preto, že tam mám teraz už niekoľko rokov svojich bohoslovcov, ktorých vždy, keď som na Spišskej Kapitule, idem pozrieť. Teraz s odstupom času osobne cítim, že seminár oproti našim časom je trochu smutnejší. Možno je to aj preto, že bohoslovov je menej, a tak ako keby bol seminár smutný a prázdný. Prajeme všetkým bohoslovcom požehnané štúdium a aby po skončení štúdia v seminári si pamätali len na tie dobré veci, ktoré sa udiali. To zlé, ktoré sa určite tiež pritrafilo, nech nechajú za bránou seminára.

Jozef Valko (1996) farský administrátor v Podbieli

Sú chvíle, či udalosti, ktoré nás niekedy priviedú k zastaveniu a spomienke na minulosť, ktorá sa zapísala natrvalo v knihe života. Výročie časopisu Brázda dáva k tomu príležitosť, aby som na chvíľu otvoril túto knihu a zalistoval v nej. Ako verný scholista som s ďalšími seminaristami stál pri vzniku Scholy cantorum v roku 1990 a pri obnovení seminára na Spišskej Kapitule. Moje spomienky ma vedú práve týmto smerom. Začiatky boli sice ťažké, ale starší spolubratia, ktorí prišli z Bratislavu a štúdia dokončili v seminári na Spiši, nás mladších povzbudzovali, aby sme to len vydržali a nevzdávali to hneď na začiatku. Chvíle nácviku nových piesní k bohoslužbám, ale aj na rôzne príležitosti, nás utvrdzovali vo vzájomnom priateľstve i preverili našu

vytrvalosť. Vedúci scholy Štefan Tuka, či neskôr Rastislav Adamko, nás vedeli vždy doslova nadopovať tou správou motiváciou k tomu, aby sme aj piesňou vyjadrili svoju cestu ku kňazstvu. Účinkovanie pri rôznych príležitostach bolo možnosťou priniesť aj do svetského života kúsok posvätna a duchovna, ktoré je súčasťou života človeka. Oni nás však vedeli posunúť vždy ďalej v príprave na kňazskú službu. Prajem aj dnešným seminaristom vytrvalosť a jednotu s tým, ktorý si ich povolal ku kňazstvu.

Ondrej Želonka (1997) farár v Spišských Hanušovciach

Bolo to v jeseni 1991. My, prváci, sme nastúpili týždeň skôr. Na Kapitule bolo vtedy sympózium kánonického práva, myslím, že prvé. V katedrále bola slávnostná sv. omša v latinčine. Celebroval ju kardinál Tomko. Boli sme dvojdňovi bohoslovci a nerozumeli latinsky ani bodku. Aj keď medzi nami boli takí, čo sa tvátili akoby latinčina bola ich lingua materna, no neskôr, po niekoľkých hodinách s profesorom Pavlikom, sme všetci vedeli, že vtedy sa iba tvátili. Toto bol môj prvý zážitok v spišskom seminári.

Pre mňa to bol nový svet: latinčina, solideo, sama reverenda a habit. Bol to iný štýl ako v „bežnom živote“. Vtedy som mal už dvadsaťtyri rokov a vedel som, že patrím do seminára. Hoci to bol iný svet, ako ten mimo brán Kapituly, na ktorý som bol zvyknutý, chcel som tu byť.

Nechcel som sa iba tváriť, že čosi viem a ohurovať skautky reverendou. Vedel som, že sa musím veľa učiť a zvykať si na kňazskú spiritualitu.

Rád spominam na páнов špirituálov Vojtaššáka a Čapa. Dodnes mám ich punktá. Vtedy sme mali často aj prednášky odborníkov zo zahraničia: biblikum, fundamentálna teológia,

morálka a iné. Bolo to pre nás čosi nové a obohacujúce. Páni profesori Chalupecký a Pavlík ma inšpirovali záujmom o dejiny.

Z niektorých predmetov sme však nemali ani jasné a prehľadné skriptá, preto som študoval inú dostupnú literatúru z danej disciplíny. Chcel som tomu porozumieť. Známka nie je dôležitá, chcem to len vedieť. Tak som sa dostał k štúdiu filozofie. Bez elementárnej znalosti dobrej filozofie nemožno pochopiť ani teológiu. Filozofia je dodnes mojou záľubou a relaxom aj v pastorácii.

Myslím, že som v seminári prežil celkom pokojné a užitočné roky. Možno aj vďaka tomu, že som sa nikdy nezaujímal o rôzne isté „overené správy“, pikošky a pletky, nech by prichádzali od kohokoľvek. Ohľadom toho si prečítajte Ladislava Hanusa a zbadáte, že Kapitula má v tom svoju tradíciu a stabilitu. Robiť takto „kapitulskú kariéru“ je smutné nešťastie. Ja som sa tie „najdôležitejšie správy“ dozvedel medzi poslednými. Nemal som na to čas, podľa mňa to bola zbytočnosť. Jeden môj spolužiak vždy lamentoval: „Ty sa o to nezaujímaš! Ako si poradiš v živote?“

Ked' sa stretнем so svojimi rovesníkmi, spomíname aj na rôzne veselé príhody a na ich aktérov, ale toto je medzi nami. To sú naše osobné zážitky a spomienky, ktoré sú vlastné a jedinečné každej generácii študentov.

Ján Stašák (1998) farský administrátor v Podolínci, prodekan, sudca

Šestročné Kapitulské dobrodružstvo ukrýva v sebe pestrú paletu rôznych zážitkov, od tých radostných, až po vážne chvíle. Človek však radšej spomína na chvíle, ktoré aj po rokoch na jeho tvári vyvolávajú úsmev.

Sme asi jediný ročník v histórii fakulty, ktorý na záver štúdií, v deň slávnostného Te Deum, nenastúpil na odovzdanie diplomov. Nie že by to bolo spojené s rebelstvom, ale jednoducho sme neboli schopní. Naša posledná večera na duchovných cvičeniach obsohovaťa totiž baktérie salmonely, čo spôsobilo, že v družnom ročníkovom spoločenstve sme ešte týždeň neplánované pokračovali na infekčnom oddelení Popradskej nemocnice. Hoci dnes, asi ani jedno naše ročníkové stretnutie sa nezaobide bez humorných spomienok na tieto chvíle, no v skutočnosti to bola dráma, v ktorej išlo aj o život. Spomínam si, že dva museli byť hneď po prijatí na oddelenie napojení na

kyslíkový prístroj a viacerým vytiahli ihlu zo žily až po tridsiatej, či štyridsiatej infúzií. Duch družného spoločenstva však bol hmatateľný aj v tomto boji, keď mnohí bez financií a bez možnosti zájsť do bufetu sme požiadali spolužiaka, ktorý sa vzdal povestnej večere, aby nám nejakým spôsobom zabezpečil banány, piškoty a minerálku. Ten zaujal k tomu viac

ako aktívny prístup a zrazu na chodbe oddelenia sa objavilo mnoho škatúľ s banánmi a piškótami a taktiež možno hektolitre minerálky. Vnímal som údív na tváraх personálu, že nič sa nedelilo, ale každý si bral koľko chcel a kedy chcel. Bolo to ako v prvotnej cirkvi – „všetko malí spoločné“.

Myslím, že aj v kategórii súťaží, ktorých na svete je obrovské množstvo, sme v týchto chvíľach vytvorili originalitu, keď pri sledovaní futbalu na nemocničnej chodbe, ktosi z nás vyhlásil súťaž o prvý suchý prd. Vítaza však nepoznáme, lebo nikto akosi nemal odvahu sa do súťaže zapojiť - veď načo zbytočne riskovať.

Tak je to teda v živote. Nejedna dráma sa časom zmení na humoresku. Preto zbytočne nelamentujme nad všetkým, lebo možno to, čo dnes nám dvíha krvný tlak, tak o pár rokov bude podnetom na zasmiate... „Abo kto zna?!“

Jaroslav Barta (1999) farský administrátor v Chrasti nad Hornádom

Do prvého ročníka nás nastúpilo 64 bohoslovcov zo Spišskej, Košickej a Rožňavskej diecézy. V tom čase bolo v kniažskom seminári okolo 360 bohoslovcov, a preto aj životné podmienky boli o niečo jednoduchšie, ako je tomu dnes. Mať dvojmestnu izbu bolo snom nejedného prváka, ale pre nedostatok miesta mali túto výsadu zväčša len diakoni. Ostatným zostávali 4 a 6 miestne izby, tzv. letiská. Kedže budova seminára nemala dostatočné priestory, bohoslovci bývali aj v príľahlých kanóniach. Ja som býval v kanónii, dnes známej ako Kolpingov dom. V porovnaní s hlukom hlavnej budovy seminára to bola oáza ticha a pokoja. Atmosféra tam bola výborná a bolo veľa veselých príhod.

Nakrímiť toľko ľudí nebolo určite ľahké. Pomerne často sa varila kapusta, na rôzne spôsoby, volali sme to „kapusta color“. K bežnému životu bohoslovca patrili rôzne brigády. Tehly, dosky a iný materiál sa prenášali z miesta na miesto, aby sa po čase opäť vrátili späť. Aspoň tak sa nám to vtedy zdalo. Rád si spomínam na niektorých profesorov a na scholu, ktorá sa nezmestila do jedného autobusu a myslím, že najmä pod vedením R. Adamka mala veľmi dobrú úroveň. Na čas v seminári si spomínam rád, bol to čas modlitby, štúdia, dozrievania v povolaní, vzmáhania sa so sebou samým a mnohých veselých zážitkov.

Miroslav Slotka (2000) farský administrátor v Hniezdnom

Vždy, keď prechádzam chodbami kňazského seminára, vynárajú sa mi spomienky na chvíle prežité na tomto mieste. Sú to situácie prežité spolu so spolužiakmi na izbách, učebniach, v kaplnke, spoločných brigádach, pri športe, či výletoch. Väčšinou sú to úsmevné chvíle, zvlášť vtedy, keď sa skúškové obdobie chýlilo ku koncu a už sa ľahko dalo obsiedieť za skriptami. Osadenstvo seminára sme netvorili len my bohoslovci, či zamestnanci, ale tiež prestavení a profesori. Niektorí z nich boli a stále sú pre mňa osobnosťami a príkladmi ľudskosti, zbožnosti, skromnosti a pokory.

Dodržiavanie seminárskeho poriadku nie vždy bolo ľahké. Zvlášť v 1. ročníku, keď na našej izbe nám predstavení po pol roku vymenili viceduktora. Hoci nám nový viceduktor chcel s vážnosťou vysvetliť, že jeho prítomnosť je na našej izbe Božia vôľa, jeden zo spolužiakov to hneď pohotovo komentoval v záhoráctine: „Skôr je to Boží dopuštění.“

Peter Majda (2001) kancelár biskupskejho úradu

Formáciu v kňazskom seminári nás ročník začal v roku 1995. Z tohto ročníka asi tretina bohoslovcov počas formácie odišla. Naša vysviacka sa konala 100 rokov po kňazskej vysviacke biskupa Jána Vojtaššáka. Bolo to 16. júna 2001. Skončilo nás 11 za Spišskú diecézu, 4 za Rožňavskú diecézu, 2 lazarišti a 2 boli Slováci žijúci v Rumunskej, z ktorých bol vysvätený jeden.

Počas našej formácie sme pre množstvo seminaristov nemali také podmienky bývania ako majú bohoslovci teraz. Pre ilustráciu môžem napríklad uviesť, že v prvom ročníku nás bolo na jednej izbe 8. Sprchy boli spoločné pre všetkých seminaristov.

Stravovali sme sa na dve zmeny. Napriek tomu, a možno aj vďaka tomu, mám na kňazský seminár veľmi krásne spomienky. Vtedy v spišskom kňazskom seminári ešte boli vo vyšších

ročníkoch aj košickí bohoslovci, ktorí tu začali študovať. V jednom z vyšších ročníkov som mal aj vlastného brata, preto som mnohých starších bohoslovcov veľmi dobre poznal, čo má isté výhody dnes, keď sa človek pohybuje v Košickej arcidiecéze.

V tých rokoch si seminár na okolitých poliach dospeloval aj potraviny - zemiaky, zeleninu a podobne, preto sme samozrejme chodili aj na brigády, či už počas roka alebo cez prázdniny. Veľmi som oceňoval že s nami na brigádach pracovali neraz aj predstavení, napríklad prefekt Ján Maňko, či vicerektor Štefan Sečka. Musím povedať, že pre mňa osobne to bolo veľkým povzbudením i základom dôvery. Myslím si, že aj pre nich to bolo vhodnou príležitosťou lepšie nás spozať.

Ďalším zdrojom krásnych spomienok je Schola cantorum. Bol to veľmi dobrý a užitočný spôsob relaxu. Schola v tom čase nahrala CD s názvom Adoramus Te. Vystupovala pravidelne na BHS v Bratislave a na rôznych vianočných koncertoch. Spievali sme aj pri nahrávaní absolventskej kompozície Requiem v priestoroch Slovenského rozhlasu v Bratislave. Dvakrát sme boli spievať aj v Rakúsku.

Nakoniec môžem povedať, že formácia v kniezskom seminári bola pre mňa veľmi krásnym obdobím mojej mladosti. Počas tohto obdobia som bol veľmi obohatený predovšetkým v duchovnej aj intelektuálnej oblasti, čo ma prirodzene zavázuje obohacovať a povzbudzovať aj ďalších, ktorí v sebe cítia povolenie ku kniezstvu. Som za to všetko Pánu Bohu vďačný i všetkým spolubratom, ako aj predstaveným, ktorí nám vtedy také prostredie dozrievania v povolaní pripravili.

Miroslav Lettrich (2002) farský administrátor v Ždiari

Seminár a čas, ktorý som v ňom strávil bol a stále je pre mňa priestorom a časom, v ktorých som kráčal k naplneniu svojho povolenia. V podstate nič iné nie je dôležité. Ale potrebné možno áno. Preto by som rád dodal niekoľko ďalších slov.

S odstupom času som si s prekvapením uvedomil, že na strednej škole sa k nám profesori správali s väčším rešpektom a oveľa viac ako k dospelým, než predstavení v seminári. Seminár bol v tomto smere zvláštnym miestom: na jednej strane sme sa všetci oslovovali "bratia", tak nás nazývali aj predstavení, ale od nás sa očakávalo, že predstavení pre nás budú "otcovia". Pravdupovediac, s bratským prístupom som sa v seminári stretal len ojedinele. Seminár bol pre mňa aj miestom, v ktorom som sa na môj vek až príliš často stretal s neúprimnosťou a istou dávkou, s prepáčením, falošnosťou.

Iste, ako príprava na život môže byť cenná aj táto skúsenosť...

Keby si však niekto myšiel, že na seminár pozérám najmä cez túto skúsenosť, mýlil by sa. V prvom rade to bolo naozaj krácanie ku kniezstvu. A nebol to sólový výstup. Naopak. Vedomie spoločenstva, silné piateľstvá a zážitky boli krásnym bonusom.

Martin Ferenc (2003) farár v Karlstade, Švédsko

Pri spomienke na seminárske časy mi napadnú dve veci: Ako rýchlo ten čas letí a koľko vecí sme počas tých krátkych (vtedy sa takými nezdali) šiestich rokov stihli. Aj keď si možno už nepamätam úplne všetky zážitky a mnohé z nich nahradili nové, predsa len má toto obdobie zvláštny nádych. Hoci na stretnutia so spolubratmi na Slovensku mám len páričky dovolenky v roku, predsa len aj počas roka sa v mysli vynoria dni prežité na Kapitule. A nielen spolužiaci a rôzne „vylomeniny“, ale občas sa v mysli vynori aj dobrá rada špirituála či vyučujúceho. Zvlášť takto spomínam na otcov Jána Mihoka a Pavla Kolivošku. Kolokviá a punktá mi ešte stále občas v mysli vyskočia s milou pripomienkou dobre mienenej rady, či životnej skúsenosti. Keď niekedy porovnávam úroveň

pripravy a vzdelania, ktoré nám dal ústav na Spišskej Kapitule s niektorými zo 160 spolubratov v Štokholmskej diecéze, či už sú z niektoréj európskej krajiny, z Afriky, Ázie, Južnej Ameriky či USA, stále mi vychádza, že hoci toho učenia bolo veľa a strán v skriptách mnogo, oplatilo sa ich prelúskat. V prípravách na sviatosti, či v príprave konvertitov sa stále môžem oprieť na vedomosti, ktoré nám sprostredkoval Dr. Frankovský. Jeho podanie náuky Cirkvi je hlboko zakorenенé nielen v srdci, ale aj v hlave každého poslucháča. Rovnako ostáva hlboká brázda po morálnej teológii s otcom biskupom Tondrom a práve s prof. Dudom. Môžem povedať, že nám nielen sprostredkovali informácie, ale naučili nás ich pochopiť. Hoci sme niekedy pocíťovali seminársky poriadok ako prísny, ba až tvrdý, som vďačný aj predstaveným seminára za to, že nás počas šiestich rokov dokázali aj skrte tieto pravidlá vyformovať na kňazov, ktorí sa v pastorácii stretávajú s mnohými situáciami. Práve v takýchto chvíľach som vďačný za vetu, uvedenú na prvej strane poriadku: *Serva ordinem et ordo servabit te.* Cesta povolania nie je ľahká a ľahký nie je ani život v seminári. Ale sám Pán nás učí, že do neba vedie len takáto úzka a namáhavá trasa. A to najdôležitejšie, že na nej nie sме sami, ale on sám kráča s nami a pomáha nám niesť kríž našej ľudskej slabosti. A možno práve v seminári to platí dvojnásobne.

František Fudaly (2004) študent dogmatiky na PUL v Rime

Môj pobyt v seminári hodnotím veľmi pozitívne a to nie len s odstupom času, dokonca som veľmi rád, že som mohol študovať teológiu práve v Spišskej Kapitule. Život v tomto tichom,

pokojnom prostredí priam núti človeka aby si naplno uvedomoval seba samého pred Bohom a žil svoj život hlbšie, osobnejšie. Pamätam si chvíle, keď som počas hlučných búrok, cez okná sušiarky alebo počas krásnych dní na Pažici obdivoval krásy prírody a premýšľal o večnom živote, ktorý prináša Eucharistia, o slovách, ktoré som počul na prednáškach alebo čítal v knihách... Nikdy predtým som takto nepremýšľal. Pamätam si, že mnohých, keď navštívili priestory seminára, desili široké múry, tmavé a tiché chodby... – prišli z hluku do ticha. Je to miesto kde sa načerpáva. Vždy, keď som prichádzal z prázdnin späť do seminára, vedel som, čo ma tam čaká... a ten pokoj pretkávaný rytmom čerpania zo zdroja božích právd, pôsobil na moju dušu ako balzam.

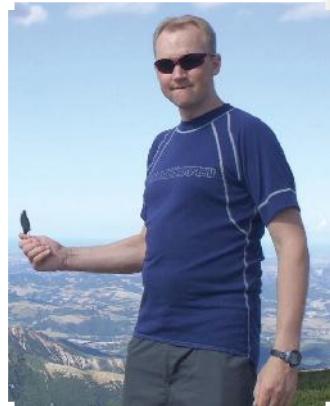
Ak tam chcel človek rozvíjať svoj intelekt, mal na to naozaj veľa možností: knižnica, internet, profesori, historické i teologicke materiály... Povedať, že to tam bolo po intelektuálnej stránke slabé, by mohol len ten, kto nevyužil spomenuté zdroje naplno. Vyučujúci profesori nám sice vzhľadom na formačný a študijný program mohli odovzdať iba „základy“, ktoré niekomu mohli stačiť a niekomu nie, ale každý dospelý človek by mal jednoznačne vedieť tieto základy podľa svojich schopností a možnosti ďalej rozvíjať. Priznám sa, že ani ja som nečerpal z tohto prameňa múdrosti naplno (hatený mnohými užitočnými aj menej užitočnými vecami ako seminárny program, Schola, ... možno aj lenivosťou...), no nikdy som sa tohto prameňa múdrosti, ktorým je Kristus a jeho „Dobrá zvest“ nezriekol, a tak v pastorácii ako aj na štúdiách som sa snažil ďalej rozvíjať a vnášať do života to, čo mi bolo odovzdané v seminári. Dnes môžem naozaj s vdŕakou povedať, že toho nebolo málo.

Samozrejme, že som v seminári zažil aj niektoré menej príjemné skúsenosti, ale na tie som vo víre kňazského života veľmi rýchlo zabudol... hm... asi ani nestoja za reč. Veď každý z nás má predsa nejaké tie svoje chyby...

František Krušinský (2005) kaplán vo farnosti Orillia, arcidiecéza Toronto, Kanada

Náš ročník (99-05) patrí medzi najmenšie počtom, avšak v histórii kňazského seminára asi medzi jeden z najnezabudnuteľnejších. Hned v prvý deň nástupu do seminára si každý dobre pamätá na jedného z nás, ktorý aj bol priyatý a aj v deň nástupu došiel, avšak pred „bránami“ seminára sa otočil na opätku a odišiel. Teda z pôvodného počtu 22 nás skončilo 7 za Spišskú a dvaja za Rožňavskú diecézu. Pobyt v seminári sa niesol po celý čas v ovzduší duchovnej formácie, vo vytváraní nových vzťahov, priateľstiev a tiež aj

intelektuálnej formácie. Okrem služieb, ktoré bolo nevyhnutné zabezpečiť, bolo vždy dosť času na spoločné posedenie, či už pri káve po raňajkách alebo pri rôznych oslavách narodenín a menín. Nemožno zabudnúť na spoločné športové podujatia ako hokejbal alebo futbal, pri ktorých bolo vždy dosť veselo (a nielen pri nich). Nakoľko sa počet časom zmenšil, nebolo v našom ročníku nikoho, kto by nezastával nejakú funkciu. Či už to bol tlačiar, knihár (viedol obchod s knihami), referenti (šport, kultúra), vedúci scholy atď. Služby v katedrále boli veľmi časté, ale zato sme mohli byť svedkami a mať účasť na rôznych vysviackach, posviackach a iných podujatiach. Asi najväčším zážitkom bola možnosť skoro všetkých z nášho ročníka slúžiť na sv. omši v Rožňave v roku 2003, ktorú celebroval pápež Ján Pavol II. Myslím si, že každý jeden z nás sa na toto miesto vracia s radosťou, lebo sme tu zažili v niektorých chvíľach ľažkých, ale v celkovom zhodnotení krásnych 6 rokov. Bohu vďaka za také miesto, akým je Spišská Kapitula a kňazský seminár v nej.

Pavol Jurčaga (2006) náboženský redaktor rádia Lumen

Ja som bol v Kňazskom seminári od jubilejného roku 2000 do roku 2006. S odstupom času sa na seminár pozérám ako na školu života, ktorá Vás do života pripravila. Zažili sme mnoho situácií v myčke – v kuchyni i v časopise Brázda, ale aj v ročníku. Nezabudnuteľné boli púte na Levočskú horu, spoločné stretnutia bohoslovcov Čiech, Moravy a Slovenska, ale aj každoročné duchovné cvičenia. Spomínam si na tie prvé, ktoré nám dával pán profesor Pavol Janáč. Bohoslovecké roky boli hádam také tie najkrajšie a bezstarostné v živote človeka, aj odchody počas sviatkov domov na prázdniny. Počas môjho pobytu v Kňazskom seminári sme začali v spolupráci s Rádiom Lumen pripravovať aj púť Rádia Lumen do Sanktuária Božieho Milosrdstva v krakowských Lagievnikách. Aj tohto roku putujete do Krakova, spolu s nami. Tých spomienok je naozaj veľa, ale veľká vďaka patrí Milosrdenému Bohu Otcovi, i predstaveným, ale aj profesorom, ktorí nás vyučovali a pripravovali na kňazskú dráhu. Myslím si, že osobitná vďaka patrí otcom špirituálom i rehoľným sestričkám, ktoré pracujú v kuchyni. Nech Milosrdný Pán času a večnosti odmení všetkým ich službu v celej Spišskej diecéze.

Peter Nákačka (2007) riaditeľ Katolického biblického diela vo Svite

O čom písat? O tom, ako sme vymenili viceduktorovi matrac za lavór s vodou a ako ho po návrate z kúpeľne čakal ešte jeden kúpeľ? Alebo o tom, ako sme boli zase my mokrí od potu počas skúšky z dejín filozofie? Alebo opísť radšej nejakú inšpirujúcu duchovnú skúsenosť? Tieto otázky mi vírilu v hlave, keď ma šéfredaktor Brázdy poprosil, aby som napísal, ako si spomínam na Kňazský seminár biskupa Jána Vojtaššáka. Mnohé mi napadne, keď počujem pojem seminár. Zdá sa mi však, že všetky spomienky by som mohol zastrešíť heslom „seminár – miesto sviatkov a odpúšťania“. Toto heslo som si vypožičal od Jeana Vaniera, ide o podnadpis jeho knižky Komunita.

Seminár je miestom sviatkov. Pápež Ján Pavol II. dal nedeli – dňu Pána – okrem iného aj prílastok „deň vzťahov“. V tomto slova zmysle ponúka seminár možnosť prežiť šesťročnú nedelu. Má byť totiž priestorom šesťročného intenzívneho budovania vzťahov. A to vzťahu k Bohu, ktorý však človeka vždy tlačí bližšie k druhým, a potom bratských vzťahov, ktoré zase privádzajú bližšie k Bohu. Kto túto možnosť využije, môže aj cez všedné dni dýchať nedelenú sviatočnú atmosféru, ktorá plodí radosť, inšpiruje k rozličným situačným žartom a dáva silu vydržať v ľažkostiah.

A seminár je aj miestom odpúšťania. Takto som ho vnímal a myslím, že nie iba sám. Musí to tak byť, lebo ako pripomína Milan Bubák, všade tam, kde žijú v spoločnom priestore ľudia so svojimi slabosťami, ale aj so zdravými rozdielmi (pochádzajúcimi zo zdravo vybudovanej identity) a pritom nežijú v extrémnej citovej izolácii, všade tam je permanentne prítomná možnosť vzniku konfliktu, a to vyžaduje pripravenosť odpúšťať. Napokon je seminár miestom, kde sa človek musí učiť snáď tomu najťažšiemu druhu odpúšťania. Musí sa naučiť odpúšťať sám sebe, že má slabosti, že nerastie tak rýchlo, ako by chcel, že sa nevie zbaviť zlozvykov, hoci by chcel...

Myslim si, že Jean Vanier mal veľkú pravdu. Každá komunita, a teda aj seminárske spoločenstvo, má byť miestom sviatkov a odpúšťania. Prajeme vám, aby ste ho takto skúsili, pretože verím, že obidve charakteristiky majú podstatný význam pre osobné vyzrievanie.

Michal Janiga (2008) študent pastorálnej teológie na PUL v Ríme

Spomienky na čas prežitý v našom kňazskom seminári nás vždy vrátia do rokov, ktoré boli pre nás tým najdôležitejším obdobím na ceste ku kňazstvu. Zaiste sa v spomienkach vynoria chvíle určitej prvotnej bázne, ktorá napokon mala vždy svoje miesto v rozličných etapách dozrievania a napredovania ku cieľu celej formácie, ale aj chvíle zábavy, výletov, brigád, prekvapení, sklamaní, tvrdnej práce na sebe samom v rozmere ľudskom i duchovnom, chvíle štúdia, modlitby, či chvíle kedy sme sa učili žiť jeden vedľa druhého, aby sme raz obstáli

vo vernosti Tomu, ktorému sme darovali celý náš život. Keď nás ročník končil v seminári prvý rok, odchádzala zo seminára sestrička Valéria. Dodnes pamätám na jej slová: „Pamäťajte si, že miesto na ktorom stojíte je zem svätá“. Slová, ktoré počul kedysi Mojžiš z horiaceho kra, a ktoré z jej úst zneli vtedy tak presvedčivo a vychádzali z osobnej životnej skúsenosti, sme sa v seminári učili vnímať a žiť v realite, ktorú sme mali pred očami, v jej kráse i nedokonalosti. Akokoľvek, tieto slová nesú v sebe veľkú pravdu. Seminár bol, je a vždy bude miestom svätým; miestom kde býva Boh; miestom kde si pripravuje svoj vyzvolený ľud, kráľovské kňazstvo; miestom kde zhromažďuje svojich, aby ich potom poslal pred sebou do každého mesta a na každé miesto, kam sa sám chystá ísť, a s kňazom tam skutočne prichádza.

Keď tak s odstupom času pozérám na náš ročník i na všetko čo sme spolu prežili, vynára sa mi nezabudnuteľných šesť rokov, ktoré ostávajú v podobe priateľstva, vzájomnej pomoci, v modlitbe za seba navzájom, ale predovšetkým nás priviedli ku kňazstvu, ktoré nás naveky bude spájať nech sme kdekoľvek prostredníctvom slávenia Eucharistie. Veľmi si prajem, aby sme toto communitio medzi sebou a s Bohom zachovali navždy. A je to práve slávenie Eucharistie, ktoré nás v tom udrží verných. Dobre to vyjadruje blahoslavený Ján Pavol II. keď hovorí, že „Eucharistia tvorí spoločenstvo a vychováva k spoločenstvu“. V nej je zdroj všetkého.

No a napokon niečo k Brázde. Hovorí sa, že k istým veciam prichádzame ako slepé kura k zrnu. Takto to bolo aj v mojom prípade, keď som jedného dňa priamo v myčke počas služby dostal škatuľu s množstvom papiera a s prosbou, či by som si to prezrel a pokúsil sa pokračovať v tvorbe seminárneho časopisu. Postupne sme sa do toho pustili tak, ako sme najlepšie vedeli. Vtedy by to však nebolo šlo bez ľudí akými boli môj spolužiak Martin Maďa, ale i Peťo Zibura, Rastko Senko, Matúš Rainer a mnohí ďalší, ktorým dodnes dákujem, že ma v tom vtedy nenechali samého. Veľmi ma teší, že Brázda dnes existuje i nadálej. Nech pre všetkých vás, ktorí ju tvoríte a pripravujete, je jej tvorba časom osobitnej milosti a nástrojom, ako byť hlasom Krista a Cirkvi medzi ľuďmi. Nech vás nič neodrádi.

Martin Kakalej (2009) kaplán v Spišskej Kapitule

Nástupom do kňazského seminára sme ako bohoslovci-prváci boli predstavenými pozvaní, nájsť si nejakú aktivitu. Tak som sa aj ja postupne rozhliadol, aby som spoznal, čomu všetkému sa bohoslovci venujú. Možno aj preto, že sme mali doma odjakživa starú mamu, som jedno nedeľné popoludnie zašiel do „kľaštorka“ pozrieť sa, čo sa tam bude diať. A to bol začiatok mojej 6 ročnej aktivity pre tých, ktorí sú, dá sa povedať na pokraji záujmu spoločnosti, lebo nás

nepriťahujú ani zovňajškom, ani rečami, skôr naopak, chorobou a rôznymi postihnutiami ostávajú nepovšimnutí. Prvé mesiace som strávil so spolubratmi veľa času, aby som čím lepšie podal katechézu najčastejšie k nedefinému evanjeliu. Postupne som však pochopil, že dôležitejšie než veľké veci, ktoré im tam povieme, je mať veľké srdce, ktoré počúva, delí sa s radosťou i bolestou a ponúka nádej a radosť napriek všetkému. Preto aj teraz, pri všetkých iných povinnostach, keď idem okolo múrov „kláštorčeka“, spomeniem si, že za nimi žijú ľudia, ktorí túžia byť milovaní. Kiež by sme tomu chceli porozumieť.

Tomáš Székely (2010) kaplán v Lučenci

Do Kňazského seminára biskupa Jána Vojtaššáka v Spišskej Kapitule – Spiškom Podhradí som vstúpil v roku 2004. Dodnes si pamätám a rád spomínam na moje zoznámenie s inštitúciou, v ktorej som mal prežiť nasťavajúcich šesť rokov kňazskej formácie. Hlboko v srdci si uchovávam tú tajomnú, posvätnú atmosféru, keď som tam šiel prvýkrát, ešte na tzv. nultý ročník.

Vážim si to, že pri príležitosti 20. jubilea seminárskeho časopisu Brázda som bol oslovený, aby som si zaspomíнал na čas prežitý v seminári a podelil sa o moje spomienky s vami, čitateľmi. Spomenul by som dve, pre mňa dôležité momenty, resp. aktivity kňazského seminára. Tou prvou je tzv. duchovný most a druhou sú pastoračné víkendy.

Aj po šiestich rokoch formácie si najradšej a najčastejšie spomínam na tzv. duchovný most modlitieb kňazského seminára a farností Spišskej a Rožňavskej diecézy. Vždy som sa veľmi tešil na deň, kedy sa seminár modlil za našu farnosť a naša farnosť za nás, seminaristov a predstavených a za nové duchovné povolania. Dokonca aj teraz, keď už pôsobím v kňazskej službe pre potreby Rožňavskej diecézy, sa naša farnosť Lučenec teší a pripravuje na tento deň modlitieb.

Rovnako rád si spomínam na pastoračné víkendy, ktoré som mal, vďaka predstaveným a kňazskému semináru, možnosť prežiť v Spišskej či Rožňavskej diecéze. Už počas formácie v kňazskom seminári sme mali ako budúci kňazi možnosť prežiť a zakúsiť život priamo v teréne, priamo v tej - ktorej farnosti. Samozrejme každá farnosť bola iná, čímsi špecifická, a preto nás zakaždým takýto víkend v čomsi povzbudil, resp. upriamil našu pozornosť na radosti a starosti, ktorými žijú veriaci vo farnostiach našich diecéz.

Matúš Reiner (2011) kaplán v Žehre

Seminár bol pre mňa a je miestom, kde Pán menil moje srdce, aj keď to nerobil zrovna vždy tým najľahším spôsobom, ale to je potrebné. Aj sochár, keď tvorí svoje dielo musí udrieť raz slabšie a raz silnejšie, a za to okresávanie som Pánu Bohu vďačný. Nikdy som nechcel brať čas, ktorý som tu strávil, ako ten ktorý je potrebné vydržať, ale ako čas tvrdého tréningu a prípravy na boj o dušu, v prvom rade o tú svoju. Veril som, že Pán si všetko

použije na svoj cieľ. Boli to roky, keď počet seminaristov klesol, takže aj spoločenstvo prešlo niektorými zmenami. Zrazu nás bolo menej, viac sme sa poznali, väčšinou každý o tom druhom čosi vedel. Vnímal som, že práve toto spôsobovalo, že sa obrusovali ostré hrany nás všetkých. Veľmi dobre si spomínam aj na moje pôsobenie v službe šéfredaktora Brázdy. Nazberal som veľmi zaujímavé skúsenosti, ktoré teraz patrične využívam. V tejto úlohe sa mi potvrdilo, že ak chceme čosi vytvoriť, potrebujeme mať neodkladne dve veci. Prvou je Božia pomoc, lebo bez nej by to bolo len prázdne dielo a druhou sú ľudia ochotní pracovať a pomôcť. Preto aj všetkým prajem, aby ste si budovali vzťah s Pánom, lebo to vás podrží v každej chvíli a ťažkostiah života a boli ľuďmi stále ochotnými pomôcť.

Spomienky bývalých predstavených na spišský seminár

Ku kňazskému semináru okrem bohoslovcov nepochybne patria aj predstavení. Oslovili sme tých, ktorí sa v minulosti podieľali na výchove budúcich kňazov a bez ktorých by spätný pohľad na Kňazský seminár biskupa Jána Vojtaššáka ostal neúplný.

Mons. Marián Čízmár (špirituál 1991-1994) dekan-farár Ptičie

Už ako bohoslovec bratislavského kňazského seminára som sa s istou bázňou díval na Spiškú Kapitulu i na kňazský seminár, z ktorého výšli významné osobnosti tak cirkevných, ako aj slovenských národných dejín. Zvlášť ma fascinovali osobnosti akými boli kňaz Andrej Hlinka, no predovšetkým osobnosť spišského biskupa Jána Vojtaššáka. Po príchode na posvätnú pôdu spišského kňazského seminára sa mi v mysli vynárali slová básnika Jána Kollára z jeho Slávy dcéra: "Stúj noho posvátná místá jsou kamkoliv kráčiš..."

V službe špirituála som prežil na Spišskej Kapitule tri roky (1991-1994). Boli to roky náročné, keďže v tom čase v priestoroch seminára sa pripravovalo na kňazstvo temer 400 bohoslovov z troch diecéz. Mne boli zverení bohoslovci prvého ročníka v počte okolo 120, a keď vážne ochorel špirituál Ján Maga, boli mi zverení aj bohoslovci najvyššieho ročníka. Za tie tri roky som zažil mnohé zaujímavé, i zložité situácie, ktoré v tomto príspevku nie je možné všetky spomenúť. No z mnohých

azda spomienka na prekvapivú otázku, ktorú mi položil jeden z bohoslovcov. Bolo to v čase večerných punkt - bodov na rozjímanie, ktoré som im dával. Predostrel som niekoľko myšlienok na tému prežívania kňazskej chudoby. Prerušíl ma jeden bohoslovec s otázkou: "Otec špirituál, a vy si myslíte, že ako kňazi to bude me potrebovať, čo vy nám tu hovoríte?" Ak by som mal hodnotiť môj pobyt v seminári na Spiši ako špirituál, môžem konštatovať, že to boli roky veľkého duchovného obohatenia pre môj kňazský život a ďakujem Bohu za túto skúsenosť, ktorú pokladám za veľkú Božiu milosť. Dnes z úzadia malej farnosti, v ktorej pôsobím ako farár, sledujem život a činnosť mojich minulých bohoslovcov, z ktorých sú už dnes zreli kňazi. Mnohí z nich pôsobia v rozličných farnostiach ako pastieri Božieho ľudu a sú medzi nimi aj takí, ktorí sú vo vedení rozličných cirkevných inštitúcií. Vždy sa teším z toho, keď vidím, že mojí bohoslovci sú dobrí a svätí kňazi, že ich život a práca je na slávu Boha, pre spásu duší a pre blaho národa i celej spoločnosti. No som veľmi smutný, ak sa dozviem správu o niektorých nekňazských spôsoboch, ba dokonca odchodoch z kňazskej služby mojich bývalých bohoslovcov. Za všetkých sa modlim a prosím Pána, aby ten čo v nás začal dobré dielo, aj ho dokonal.

Terajším bohoslovcom Kňazského seminára biskupa Jána Vojtaššáka na Spišskej Kapitule prajem a aj vyprosujem u Pána, aby kráčali v šlapajách veľkých duchovných osobností, ktoré sa v minulosti formovali alebo boli formátormi tých, ktorí sa dali do služby ducha v Pánovej vinici.

Tomáš Čap (špirituál 1994-1998) dekan-farár Torysa

Na seminár na Spišskej Kapitule si rád spomínam. Pôsobil som tam ako špirituál štyri roky od roku 1994 do 1998. Začiatky boli, ako to zvyčajne býva, ťažké a náročne. Prišiel som z Košickej diecézy do úplne nového a neznámeho prostredia so zodpovedným poslaním. Prekvapil ma veľký počet bohoslovcov. Vo štvrtom ročníku, ktorý mi bol zverený, bolo osemdesaťsedem bohoslovcov, čo vzbudzovalo bázeň a rešpekt. Spomínam si na prvé punktá, na ktoré som sa pripravoval niekoľko dní. Ale tiež, na spoločné vychádzky do Slovenského raja a na mnohé úprimné rozhovory a spoločné hľadanie správnej cesty.

S veľkou vdăkovou spomínam na milé prijatie a podporu zo strany predstavených seminára a starších, skúsenejších kolegov a vyučujúcich. Vzťahy medzi nami bolivémi dobré a také aj zostali. V tom čase navštívil Kapitulu aj Svätý otec Ján Pavol II. Bolo to v roku 1995. Niekoľko mesiacov sme sa intenzívne pripravovali na túto vzácnu návštavu. Návšteva Svätého otca a stretnutie sa s ním boli silným zážitkom, ktorý zostáva na celý život.

Som vďačný Prozreteleňnosti za pobyt na Kapitule a za spoznanie mnohých mladších spolu-bratov, ktorých doteraz sprevádzam vo svojich modlitbách.

Ján Mihok (špirituál 1996-1999) farský administrátor Divín

Do kňazského seminára v Bratislave - vtedy jediného na Slovensku - som nastúpil ešte pred revolúciou v septembri 1989. Po roku prežitého v Bratislave sme sa spolu s bohoslovčami Košickej, Rožňavskej a Spiškej diecézy prestáhovali do kňazského seminára na Spišskú Kapitulu. Bolo to veľké nadšenie a zápal pre štúdium na východe republiky kde sme jednak lokálne aj mentalitou viac patrili. V roku 1994 som promoval a bol vysvätený pre službu Rožňavskej diecézy. Dva roky som pôsobil v pastorácii, rok ako kaplán a rok ako farár. Bolo pre mňa prekvapením, keď ma oslovil blahej pamäti otec biskup Eduard, môj svätiteľ, že potrebujú z našej diecézy špirituála pre bohoslovcov na Kapitulu a že to mám byť ja a praje si, aby som to zobrať. Nebolo mi to dvakrát jedno. Bol som mladý (28 r.), bez skúsenosti. Vtedajší bohoslovci ma ešte poznali, moji predstavení sa mi mali stať kolegami... Mal som ozaj malú dušičku, prosil som a modlil som sa o správnosť rozhodnutia a nakoniec som v septembri 1996 do seminára prišiel. Dostal som na starosť prvákov. Bol som tam 3 roky, do r. 1999. Nakoľko po zriadení košického seminára odšli zo Spiša košickí bohoslovci, znižovali sa stavy prestavenej - špirituálov (boli sme šiesti, každý ročník mal svojho). Využil som túto možnosť a pýtal som sa do pastorácie, čo mi bolo aj umožné.

Na tie tri roky v službe špirituála spomínam rád. Rodinná atmosféra, rozmer bratstva a kolégialita. Kapitula má svoje čaro. Iba ten, kto sa pred ňou a jej poslaním vnútornie nezatvoril, mohol tam prežiť ducha histórie, ducha biskupa Božieho sluhu Jána Vojtašáka i všetkých, ktorých Kapitula formovala, vyformovala a nechala dorásť v osobnosti.

Vďačím Bohu i mojim predstaveným, že som mohol niekoľko rokov svojho života prežiť práve na tomto mieste, či už ako bohoslovec alebo následne ako predstavený.

Nech Boh žehná a viede kroky všetkých, ktorí formujú v kňazskom seminári, ktorí sú tam formovaní a rovnako všetkých, ktorí sa akýmkoľvek iných spôsobom priamo či nepriamo podieľajú na výchove budúcich kňazov.

Lubomír Stanček (špirituál 1994-2004) profesor homiletiky a ekumenizmu v Kňazskom seminári biskupa Jána Vojtaššáka

Vďaka Vám... Aj Vám čas rýchlo plnie? Dvadsať rokov! Vďaka Bohu, vedeniu..., že v priestoroch seminára prežívam požehnaný čas.

Boli sme dva, som sám ako rehoľný kňaz v tomto vznešenom spoločenstve. Lazaristi pracujeme okrem iného vo viac ako päťdesiatich štátoch v diecéznych kňazských seminároch. Našou misiou je i činnosť podieľať sa na výchove budúcich kňazov. Nepríšlo mi na myseľ, že v jednom budem žiť a pôsobiť

aj ja. Ďakujem za túto dôveru.

Bez špeciálnej prípravy po páde komunizmu u nás, túto službu prijímam s úctou ku Vám študentom, s trasúcimi kolénami vedomý si zodpovednosti pred Bohom. Veľmi mám radosť, keď vidím, že bohoslovcovi v žilách koluje krv a nie svätená voda. Prežívam radosť, keď Vám z očí srší radosť. Zostaňte aj Vy svoju generáciu. Boh i Cirkev Vás potrebujú. Za ten čas svietilo slniečko i fúkal severák vo Vašich srdciach. Ako špirituála donedávna ste ma naučili bojovať o Vaše kňazstvo najmä modlitbou. V našom treťom ročníku odchádzalo po rôznej kríze viac bohoslovcov. Ináč je to správne. Skôr odísť ako potom...

Chcem dať vyhlásenie, že som mal bohoslovcov rád, mám rád a verím, že budem mať rád i naďalej pokiaľ budem medzi Vami.

V mnohom ste mi mementom aj ako profesorovi homiletiky. Stále sa učím počúvať, uvažovať, rozjímať – meditovať, a až potom, dlho potom niečo povedať. Na mojej stránke: evanjelizacia.eu snažím sa Vám i bratom kňazom pripomenúť napríklad, najprv byť „Č“lovekom, a raz budeme i „S“väťcom.

Časopis je ideálny prostriedok na zvestovanie Božích právd

Jednou zo súčasti kňazskej služby je schopnosť osloviť, prihovoriť sa. V prvom rade mám na mysli službu Slova, ktorá sa od služobníka oltára očakáva „ex offo“, no nesmieme zabúdať ani na bežnú prax komunikácie s ľuďmi tejto doby. Predseda Pápežskej rady na podporu novej evanjelizácie hovorí, že dnes je potrebné hľadať zrozumiteľný jazyk, ktorým sa Cirkev človekovi novej kultúry dokáže prihovoriť. Hovorí, že súčasťou tohto jazyka musí byť odovzdanie skúseností s Bohom. Bez neho nesmí byť budúcnosť. Odovzdanie skúseností s Bohom má byť podané tak, aby bolo pochopiteľné, jasné a účinné. Všetci, ktorí sa o to snažia, prispievajú k tvorbe novej kultúry, ktorá nemôže obísť tajomstvo Boha.

Na dosiahnutie tohto cieľa sa ide cestou formácie v kňazskom seminári. Seminaristi sa učia odovzdávať tajomstvo Boha tak, že ho najprv sami prijímajú v štúdiu a duchovnej formácii. Zároveň spoznávajú reč, život svojich súčasníkov, aby Božie bohatstvo bolo pripravené na báze presvedčivosti, zrozumiteľnosti, jasnosti. Tu prebieha istá konfrontácia medzi svetom súčasného zmýšľania a svetom Evanjelia, ktoré vychádza od Boha a vedie k človeku. Boh si hľadá cestu do ľudského srdca. My máme byť v prvom rade dôkazom toho, že jeho dielo je úspešné.

Časopis je ideálny prostriedok na zvestovanie Božích právd a iných dôležitých skutočností. Prajem Vám, aby sa v Brázde objavili najmä takého skutočnosti. Seminaristi majú možnosť ponúknuť svoj duchovný, intelektuálny a pastoračný potenciál ako odkaz súčasníkom. Brázda sa dostáva medzi ľudí, a to nielen v našej diecéze. Svedčí o tom to, že na jej tvorbe participujú mladí ľudia, ktorí sú vzdelaní, úprimní vo vieri, milujú Cirkev a svoje povolanie. Ide o Vašu prvú evanjelizáciu, ktorá sa neskoršie zo seminárskej lavice dostane vyššie – k ambónu a ku kňazskej službe. Vyprosujem Vám veľa milosti a invencie, aby ste sa už teraz – v mladom veku – stali spolutvorcami novej kultúry, ktorej obsahom bude aj Božie tajomstvo spásy človeka.

Štefan Vitko

(prefekt a vicerektor 1990-2004) prednášajúci pastorálnu teológiu v spišskom seminári

20 rokov Brázdy

Služby

	Duktori	Viceduktori
1990/1991	Tibor Seman	Eugen Jurkovič
1991/1992	Róbert Brtko	Peter Buľko
1992/1993	Martin Mikolášik	Ondrej Šroba
1993/1994	Miroslav Gombita	Ján Mihok
1994/1995	Miroslav Gira	Jozef Haľko
1995/1996	Dušan Lukáč	Stanislav Culka
1996/1997	Jozef Palenčár	Ján Knapík
1997/1998	Jozef Žvanda	Dušan Galica
1998/1999	Dušan Pardel	Slávko Sivák
1999/2000	Martin Kerul'	Miroslav Slotka
2000/2001	Peter Majda	Ľubomír Vojtašák
2001/2002	Richard Jurík	Ľuboslav Kmet'
2002/2003	Slavomír Dlugoš	Patrik Solár
2003/2004	Cyril Hamrák	Ján Malček
2004/2005	Peter Lešňovský	Pavol Hovořák
2005/2006	Vincent Pollák	Ján Piatak
2006/2007	Ján Bystrianský	Milan Kerdík
2007/2008	Ivan Hupka	Florián Volf
2008/2009	Tomáš Pavlikovský	Patrik Balázs
2009/2010	Marián Vrchovský	Jozef Dobrovič
2010/2011	Matúš Reiner	Martin Taraj
2011/2012	Patrik Taraj	Matúš Oravec

v seminári

Ceremoniári	Viceceremoniári	Infirmary
Štefan Sabó/Rudolf Pitoňák	Dušan Škrabek/Pavol Ščerba	Martin Mikolašik
Albín Senaj	Ján Hrablay	Karol Pôbiš
Anton Vízner	Miroslav Kuric/Juraj Marcin	Branislav Hanisko
Miroslav Gira	Rastislav Randár	Ľuboš Lipka
František Katriňák	Jozef Fričovský	Peter Ceľuch
František Trstenský	Dušan Kubica	Miroslav Klimek
Tomáš Allan	Jozef Kuzár	František Mariňák
Radomír Bodziony	Jaroslav Barta	Jozef Tomaga
Martin Keruľ	Ľudovít Spuchľák	Marcel Bača
Jozef Tomaga	Roland Gerát	Leonard Novotný
Rastislav Zummer	Matúš Perignáth	František Knapík
Peter Randiák	Peter Dobrovič	Peter Majcher
Ondrej Štefaňák	Marek Sopko	Marek Boča
Peter Majcher	Valentín Kokoruďa	Richard Čižmár
Peter Jurčaga	Peter Sakmár	Marek Ondra
František Bebko	Marián Hlavatý	Jozef Surovček
Michal Janiga	Ľuboš Laškoty	Ján Grivalský
Marek Tomaga	Tomáš Pavlikovský	Vladimír Fedorek
Roman Vitko	Pavol Drdák	Roman Saniga
Vladimír Fedorek	Lukáš Tkáč	Peter Gaži
Martin Schreiner	Pavol Forgáč	Tomáš Lieskovský
Martin Zummer	Štefan Belko	Bystrík Dragoš

Kultúrni referenti		Športoví referenti
1997/1998	Rudolf Smoter	
1998/1999	Ľuboslav Hromiák	Ľubomír Vojašák
1999/2000	Rastislav Biroščák	Michal Kamenský
2000/2001	Peter Randják	Patrik Solár
2001/2002	Marián Sivoň	Slavomír Marko
2002/2003	František Krušinský	Andrei Fidermák
2003/2004	Ján Rimbala	Adam Rataj
2004/2005	Jozef Holubčík	Mikuláš Grich
2005/2006	Marcel Šefčík	Juraj Cvoliga
2006/2007	Tomáš Pavlikovský	Peter Urban
2007/2008	Ján Szentkereszty	Jozef Dobrovič
2008/2009	Jozef Súkeník	Peter Pincel
2009/2010	Karol Kržian	Matúš Oravec
2010/2011	Martin Zummer	Lukáš Feierčák
2011/2012	Peter Kržian	Andrej Adamčák

Vedúci scholy

Štefan Tuka
 Martin Koleják
 Rastislav Adamko
 Martin Štrbák
 Bohuš Bereta
 Richard Jurík
 František Fudaly
 Róbert Neupauer
 Andrej Bisák
 Martin Taraj
 Patrik Taraj
 Peter Matis

Tajomníci scholy

Jozef Skupín
 Jozef Skupín
 Róbert Tokár
 Róbert Tokár
 Róbert Hlúvský
 Dušan Seman
 Pavol Žmijovský
 Michal Holík
 Michal Pástor
 Patrik Taraj
 Peter Matis
 František Janečko

Šéfredaktori Brázdy

Stanislav Gurský
 Miroslav Kocúr
 Roman Kečka
 Anton Ziolkovský
 Vlado Fába
 Ľuboslav Kmetť
 Pavol Žufa
 Michal Janiga
 Matúš Reiner
 Lukáš Kutlák
 Lukáš Stolárik

DEJINY SCHOLY CANTORUM I.

(1990 – 2000)

Obnovenie Scholy cantorum r. 1990

Schola cantorum je neoddeliteľnou súčasťou života v seminári. A tak to bolo aj v minulosti. Schola cantorum v spišskom kňazskom seminári má svoju bohatú história. Náš príspevok sa však bude zaoberať najnovšími dejinami spiškej scholy, a to predovšetkým obdobím po roku 1990, kedy bol obnovený kňazský seminár diecéznym biskupom Mons. Františkom Tondrom. Nový začiatok spišského seminára znamenal tiež nový začiatok pre scholu. Vyvstala potreba obnovy scholy. Túto úlohu zveril otec rektor Jozef Jarab do rúk seminaristu Štefana Tuku, ktorý mal za sebou už ročnú skúsenosť s vedením scholy v bratislavskom kňazskom seminári. Jednou z prvých úloh vedúceho scholy bol výber scholistov. Po čtyri spišských seminaristov v porevolučných rokoch dosahovali úctyhodné čísla, a preto bolo pochopiteľné, že do scholy mohli nastúpiť len tí najtalentovanejší speváci. V prvom akademickom roku 1990 / 1991 bolo v schole päťdesiatdva seminaristov. Po nástupe prvákov v nasledujúcom akademickom roku, vzrástol počet scholistov na deväťdesiat tri spevákov.

Veľká a malá schola

Scholiisti-prváci boli organizovaní v tzv. malej schole, kde sa mali priúčať umenie zborového spevu. V katedrále spievala malá schola z chóru v kaplnke Zápoľských, zatiaľ čo veľká schola z hlavného chóru. V roku 1993 došlo k zaujímavej výmene. Malá schola stratila funkciu výchovy dorastu pre veľkú scholu a speváci z malej scholy prešli do veľkej. Naopak,

Schola v r. 1996

do malej scholy sa združili tí najlepší speváci, ktorí vystupovali pri najslávnostnejších príležitostiach. Zaujímavý je tiež vznik malej formácie vrámci scholy, ktorá vznikla v roku 1996 a ktorá spievala mládežnícke piesne vždy v sobotu ráno na sv. omši a raz do mesiaca u krížových sestier. Rozvrh nácvikov scholy bol rôzny. V prvých rokoch skúšala veľká schola každý utorok, piatok a sobotu večer. Malá schola vždy v pondelok a štvrtok. V nedeľu ráno, pred sv. omšou v katedrále, bol spoločný nácvik veľkej i malej scholy. Za čias Rastislava Adamka nacvičovala schola každý štvrtok od 19. 30 do kompletória, a potom každú nedeľu ráno o 8. 00. Na nácvik zvolávalo scholistikov trojité zvonenie, tak ako je tomu aj v súčasnosti.

Činnosť Scholy cantorum

Základnou úlohou Scholy cantorum bolo sprevádzka liturgické zhromaždenie v oslave Boha. Schola pravidelnne spievala na nedeľných sv. omšiach v katedrále, ako aj na ostatných liturgických slávnostach. Samozrejmosťou bola tiež jej účasť na odpustových slávnostach

na Mariánskej hore v Levoči. Scholu cantorum mal tiež možnosť počuť pápež Ján Pavol II. pri svojej návštive Slovenska roku 1995, kedy zavítal aj na Levočskú horu a Spišskú Kapitulu. Schola cantorum okrem toho spievala aj deň predtým v Košiciach na slávnosti svätorečenia košických mučeníkov. Keďže schola pôsobila aj na akademickej pôde, vtedy ešte Univerzity Komenského, pravidelne bývala súčasťou akademických slávností ako Veni Sancte na začiatok a Te Deum na koniec akademického roka či promócie. Scholisti tiež spievali na slávnostnom udelení čestného doktorátu kardinálovi Jozefovi Tomkovi v Bratislave roku 1995. Spomenúť je tiež potrebné slávnosť týkajúce sa kňazského seminára (180. výročie vzniku) či diecézy (220. výročie vzniku), akadémie venované osobnostiam seminára (Ferko Skýčák, Jozef Špirko) i tradičné Mariánske a Tomášovské akadémie. Schola cantorum má za sebou veľké množstvo koncertov a vystúpení pri najrôznejších príležitostiach. Napríklad, v roku 1994 spievala pri návštive prezidenta SR Michala Kováča v Spišskej Kapitule a v roku 1998 v Levoči na stretnutí presidentov strednej Európy. Pozoruhodné je tiež vystúpenie na Vianočnom koncierte v aule Univerzity Komenského v Bratislave v roku 1998, kde mala možnosť zaspievať si s bratmi Petrom a Jaroslavom Dvorským. Každoročne sa tiež zúčastňovala Festivalu sakrálneho umenia v Košiciach.

Vrcholné obdobie Scholy cantorum

V priebehu pár rokov dosiahla Schola cantorum takmer profesionálnu úroveň. Nepochybne mali na tom veľký podiel vedúci scholy Rastislav Adamko (v rokoch 1993-1996) a Martin Štrbák (1996-1997), ktorí mali za sebou hudobné vzdelanie na konzervatóriu. V období vedenia Rastislava Adamka vystupovala Schola cantorum pravidelne na slávnostnom Vianočnom koncierte, ktorý organizoval rektor Univerzity Komenského v Bratislave, ako aj na výšie spomenutom Festivalu sakrálneho umenia v Košiciach, kde bola vždy vrcholom nedeleňného programu. Jedným z najvýznamnejších bolo vystúpenie Scholy cantorum na Bratislavských hudobných slávnostiach 7. 10. 1996, kde spievali spolu s orchestrom skladbu Mirka Krajčího s názvom „Sinfonia da Requiem“. Išlo o kompozíciu mladého slovenského dirigenta a skladateľa, v ktorej spojil gregoriánsky chorál s orchestrom. Spomínaná skladba bola napokon aj nahraná v štúdiu Slovenského rozhlasu. Tento titul však neboli publikovaný.

Festival sakrálneho umenia r. 1992, Košice

Hudobné tituly Scholy cantorum

Schola cantorum má za sebou aj bohaté skúsenosti s nahrávaním. Sú svedectvom jej aktívneho života a úprimnej snahy o napredovanie v liturgickom speve. Už v prvom roku svo-

jej obnovenej činnosti nahrala pod vedením Štefana Tuku nahrávku s názvom *Iubilate Deo*, ktorá bola vydaná na audiokazete. Z tohto hľadiska, však bola schola najprodukívnejšia v období vedenia Rastislava Adamka. V roku 1994 vyšli „Gregoriánske spevy vianočnej omše v noci“ a v roku 1995 titul „Gregoriánske spevy“. Obidve nahrávky vyšli vo forme audiokaziet. Najvýznamnejšou nahrávkou však bolo CD „Adoramus Te“. Diecézny biskup Mons. František Tondra požehnal tento titul dňa 15. 6. 1996 v katedrále sv. Martina a pri tejto príležitosti sa konal slávnostný koncert, kde okrem Scholy cantorum vystúpil aj zbor Cantica-Collegium musicum z Martina. Skladby boli nahrané v katedrále sv. Martina, avšak samotné nahrávanie bolo veľmi náročné. Kvôli hlučnej premávke v blízkosti katedrály, muselo prebiehať po kompletóriu, často až do polnoci. Taktiež, každodenné nácviky boli veľmi náročné na čas a stáli mnoho úsilia.

Schola cantorum v televízii

Schola sa tiež môže pochváliť tým, že bola v televízii. Hoci účinkovala v obnovenom seminári len jeden rok, už sme ju mohli počuť v Slovenskej televízii vo vysielaní polnočnej sv. omše na slávnosť Narodenia Pána roku 1991 z katedrály sv. Martina v Spišskej Kapitule. Scholu v tom čase viedol Štefan Tuka. Nebolo to však poslednýkrát, čo bola Slovenská televízia v Spišskej Kapitule. V roku 1993 bol vyrobený televízny program s titulom: „Ty si mi kňazom až naveky (Chorály v habite)“. Išlo o dokumentárny film venovaný spišskému semináru a Schole cantorum. Dokument bol spojením výpovedí vybraných seminaristov a piesní spievaných Scholou cantorum. O rok neskôr tiež vysielala priamy prenos svätej omše na Bielu sobotu z katedrály sv. Martina. Schola cantorum doprevádzala slávnostnú liturgiu svojim spevom, a tak diváci Slovenskej televízie mali možnosť už po tretíkrát počuť hudobný prejav spišských scholistov. Napokon, v roku 1998 prebiehalo v Spišskej Kapitule nakrúcanie televíznej relácie „Hudba v liturgickej obnove“, v ktorej zazneli okrem iného aj skladby v podaní Scholy cantorum.

Vianočný koncert r. 1998 v Bratislavе

Mgr. Martin Bundo

Ako sa správne pytať'

V dnešnom svete nájdeme mnoho odpovedí, ale dôležité je vedieť položiť správnu otázku. Preto môžeme tento článok použiť ako manuál príst k informáciám na základe katechizmového štýlu a systému: otázka – odpoveď.

V prvom rade, keď ideme do diskusie, musíme vedieť, aký je náš cieľ. V tomto prípade, keďže témovej tohto čísla časopisu je jeho dvadsiate jubileum, poviem si niečo o tom: Čo hovorí Sv. Písmo o jubileách.

Takže prvá zásada: Vždycky si musíme najprv ujasniť pojmy: Preto naša prvá otázka je: „Čo je to jubileum?“

Odpoveď: Je to výročie, výročný deň, oslava tejto udalosti.

Druhá zásada: Otázku kladieme vždy konkrétnie a k téme. Keď si pozrieme našu tému, je na mieste sa opýtať: „Prečo práve táto téma?“

Odpoveď: „V dnešnej dobe slávime mnoho sviatkov, či už osobných, štátnych, výročia a pripomienky slávnych osobností, založenia významných miest, alebo vzniku hodnotných diel. Tieto sviatky a výročia sú veľmi užitočné, pretože i vďaka nim nezabúdame na veľké činy ľudí. No mnohokrát sa už ale tieto udalosti sprofanizovali tak, že sa zdá, akoby slúžili len na komerčné účely. A pritom – za všetko, čo máme a čím sme vdăčíme hlavne Bohu. Od Neho pochádza ustanovenie sviatočných dní. A preto si teraz chceme povedať niečo o týchto sviatkoch.“

Tretia zásada: Kedže sa človek učí tým, že postupuje zo všeobecného, ku konkrétnemu, musí ďalšia otázka skonkretizovať, čo bolo povedané všeobecne – teda: „Ak pochádzajú sviatočné dni od Boha, kde a kedy to ustanobil? Kde je to v Písme?“

Odpoveď: „V prvom rade sa musíme odvolať na 3. Božie prikádzanie, kde Boh ustanobil siedmy deň, ako deň zasvätený Jemu. Boh stvoril svet za šesť dní a siedmy deň odpočíval. Preto i človek si mal z Neho vziať príklad. A to, čo platilo o sviatočných dňoch, sa týkalo i rokov. Presne o tom hovorí:

Lv 25,8-24:

Jubilejný rok. - Počítaj aj sedem ročných týždňov, sedemkrát sedem rokov, takže čas siedmich ročných týždňov bude činiť štyridsaťdeväť rokov. Potom na desiaty deň v siedmom mesiaci budete trúbiť na zvučnom rohu; v Deň zmierenia budú zaznievať trúby po celej krajine. Päťdesiaty rok zasväťte! Ohláste slobodu pre všetkých obyvateľov krajiny! Má to

byť pre nich jubilejný (milostivý) rok. Vtedy každý dostane do vlastníctva svoj majetok a každý sa vráti k svojmu rodu. Päťdesiaty rok je pre vás jubilejným rokom. Vtedy nebudeš siahni ani žať, čo narastie po žatve, ani nebudete oberať vinič, ktorý ste neorezali. Je to jubilejný rok, pamätný čas pre vás. Len to, čo sa samo urodí, budete jesť priamo z poľa. V takom jubilejnom roku každý z vás dostane do vlastníctva svoj majetok. Ak svojmu blížnemu niečo predáš, alebo od svojho blížneho niečo kúpiš, nevydierajte sa navzájom! Podľa počtu rokov od posledného jubilejného roku kupuj od svojho blížneho a podľa počtu žatiev ti má odpredať. Pri väčšom počte rokov ponúkni za to vyššiu cenu a pri menšom počte rokov dávaj nižšiu kúpnu cenu, lebo ti predáva počet žatiev. Nevydierajte sa navzájom, ale boj sa svojho Boha, lebo ja, Pán, som váš Boh! Zachovávajte moje príkazy, plňte moje nariadenia a podľa nich konajte! Potom budete bezpečne bývať v krajinе a zem vydá svoju úrodu, takže sa najete dosýta a budete bývať v bezpečí. Keď sa však opýtate: „Z čoho budeme žiť v siedmy rok, keď nebudeš ani siahni, ani žať?“, vedzte: Ja vám v šiestom roku požehnám tak, že budete mať úrody na tri roky. A keďže budete siahni len v ôsmom roku, budete mať čo jesť ešte zo starej úrody: až do deviateho roku, do jeho úrody budete jesť zo starého. Pôda sa teda nebude predávať navždy, lebo pôda je moja a vy ste len cudzincami a prišelcami u mňa. Preto v celej krajine, ktorú budete vlastniť, musíte pristať na právo môcť si znova zem vykúpiť.

Podľa tohto textu, každý siedmy rok, mali sláviť, ako jubilejný – po siedmich jubilejných rokoch – mal byť špeciálny rok – zasvätený Bohu. Jednalo sa o päťdesiaty rok ($7 \times 7 = 49+1$ /to je ten špeciálny rok/ = 50).

Štvrtá zásada: Keď už vieme, o čom hovoríme, musíme i pochopiť, čo to znamená, preto sa pýtame na vysvetlenie: „Čo to znamená? Aký význam mali tieto roky a čo vtedy židia mali konat?“

Odpovedeš: „Jednalo sa o tieto veci:

1. Išlo o roky zasvätené Bohu, na Jeho slávu.
2. Boli ustanovené z Božieho príkazu, teda ich zachovávanie bolo plnením Božej vôle.
3. Boli to časy pokoja a oddychu, kedy sa nepracovalo. Zároveň slúžili na budovanie dôvery voči Bohu – totiž, že sa o nich postará, keď si oni sami nebudú prácou zabezpečovať živobytie.
4. Tieto sviatky mali i sociálny rozmer: Všetko, čo sa počas predchádzajúcich rokov predalo, majetok či pôda (u Levitov sa to vzťahovalo i na dom) sa v ten rok muselo vrátiť pôvodnému majiteľovi – dnes by sme povedali, že vtedy neexistoval trvalý predaj, ako dnes, ale jednalo sa o čosi ako prenajatie. To sa týkalo i prepustenie z otrockej služby. Aká bola výhoda tohto systému?

- Majetok a dedičstvo ostalo v rukách pôvodnej rodiny. Vedeli, že v jubilejný rok sa im všetko vráti.
- Bola to ochrana pred možným vykorisťovaním ľudí, čo sa dostali do finančnej núdze. Cieľ bol, aby chudobní neostali bez prostriedkov. Keď boli nútenci, čosi predaj, aby sa dostali z krízy, či dlhov, neprišli o ten majetok, čo predali, ale dedičstvo im v jubilejný rok pripadlo späť.

dových dcér – Nm 36,1–13).

5. Toto všetko sa vzťahovalo na členov vyvoleného národa. Ľudia z iných národov to neboli povinní dodržiavať.

Čo sa týka dodržiavania týchto rokov – je známe, že pred Babylonským zajatím to židia nerešpektovali. A práve toto zanedbávanie Božieho príkazu si vysvetlovali, ako príčinu upadnutia do Babylonského zajatia (2 Krn 21), aby si počas tých sedemdesiatich rokov v zajatí vynahradili všetky jubilejné (nazývali ich aj „sobotné“) roky.

A posledná zásada: Vždy si ujasnime, čo to znamená pre nás – „Čo to hovorí pre náš život?“ Odpoveď: To najdôležitejšie – výročia a všetky tie slávnosti okolo toho nám majú pomôcť si uvedomiť, že všetko, čo robíme a konáme a čo konalí generácie pred nami a čo si pripomíname, malo za cieľ vzdať Bohu chválu a osláviť ho.

Vladimír Malec

BRÁZDA BRÁZDĚ

Pri príležitosti výročia nášho časopisu nám poslala pozdrav naša staršia sestra, Brázda Papežského kolégia svätého Jána Nepomuckého v Ríme.

Mili bratři spoluoráči ze Slovenska,

pozdravujeme vás z Říma a posíláme gratulace k výročí existence vašeho časopisu, který je s tím našim spřízněn skrze jméno. Rádi odpovídáme na prosbu vaši redakce o jeho krátké představení:

První Brázda Papežské koleje Nepomucena, tehdy ještě společné česko-slovenské koleje a semináře v Římě, byla vyprávána v roce 1984. Jednalo se o polooficiální časopis koleje. V té době, kdy nezkreslená informace z církevního prostředí byla velmi cenná, sloužil tento občasník ke kontaktu mezi kolejí a jejími přáteli jak v emigraci, tak v Československu.

Přišla revoluce, rozdelení státu i rozdelení kolej. Změnila se i Brázda. Kromě role oficiální se z ní stal i vhodný prostředek pro tříbení názorů a broušení vtipu stále nových a nových generací bohoslovůc, a tak se dostala až k nám. Většina bohoslovů stráví v kolejí nanejvýš tři roky, takže se generace v redakci často obměňují a každá přináší změnu. Většinu našich odběratelů tvoří exalumni, které často známe pouze z doslechu nebo právě ze stránek našeho časopisu. Tak se Brázda stala zajímavým dobovým dokumentem, který jasně prokazuje, že Nepomucenum bylo každých pár let trochu jiným místem. V mnoha ohledech se naše Brázda nemůže své mladší sestře ze Spíše rovnat. Funkci šéfredaktora, redaktorů, korektora, grafika a tvůrce titulní strany zastává z větší části jediný člověk, který obchází třikrát do roka seminář tak dlouho, dokud nemá dost článků na vydání nového čísla. Je to dánou tím, že nás seminaristů není v kolejí mnoho, povětšinou kolem deseti, ale svoji troškou naštěstí přispívají i kněží, kterých je o něco více. Způli se snažíme udržovat články žertovné (aby je někdo četl) a způli vážné (aby mu to také něco dalo).

Přejeme vám do dalších let práce na té vaší Brázdě mnoho sil, ať vám v síle Božího požehnání roste a kvete – a stejně tak i vy.

A já už musím jít obcházet
seminář, uzávěrka se blíží.

Za Brázdu

Tomáš Enderle

20 rokov Brázdy

Jubilant Ivan Chalupecký

Významné jubileum si v tomto čase neprípomína iba nás časopis, ale aj človek, ktorý znamená pre obnovený spišský seminár veľmi veľa. Doc. PhDr. Ivan Chalupecký bol medzi prvými, ktorí prijali pozvanie od vtedajšieho spišského diecézneho biskupa Františka Tondru, aby sa podieľali na intelektuálnej formácii budúcich kňazov. Pre Ivana Chalupeckého to bol asi najväčší životný paradox. Áno, chcel ísť do seminára, ale bolo to viac ako štyridsať rokov dozadu. Vtedy mu to nebolo umožnené pre nástup komunistickej diktatúry. Práve naopak. Za to, že sa verbálne medzi spolužiakmi zastal v tom čase znevažovaného biskupa Jána Vojtaššáka, bola mu znemožnená maturita a bol odsúdený na niekoľko týždňov väzenia. O štyri desaťročia dostal ponuku ísť prednášať do toho seminára, kde kedysi sám chcel ísť študovať a ktorý teraz už niesol meno biskupa, za ktorého si on kedysi toľko vytriel.

Nebolo to ľahké rozhodnutie a to ani nie preto, že ako on sám hovorí, nikdy do vtedy nepočul žiadnu vysokoškolskú prednášku a už vôbec nie, aby ešte on sám prednášal. Veľkou túžbou doc. Chalupeckého bolo napísanie dejiny osídlenia Spiša. Mal všetky najlepšie predpoklady zanechať po sebe významné celoživotné dielo. On sa však rozhadol prísť do seminára v nádeji, že aspoň v niektorom zo svojich poslucháčov - bohoslovov zapálí iskierku lásky k historii. Rozhodol sa správne. Jeho dielo je oveľa významnejšie ako akákoľvek vedecká monografia. Dnes okolo neho stojí viac ako desať cirkevných historikov vysokej odbornej erudície, ktorí sa spoločne hlásia k označeniu ako „Chalupeckého škola“. Naozaj sa splnilo evanjeliové, že kto opustí všetko pre Ježišovo meno, dostane stonásobne viac.

Aj nás seminársky časopis Brázda vďačí doc. Chalupeckému za veľa. Ak nahliadneme do jeho starých čísel, môžeme s istotou povedať, že zo všetkých profesorov sa na jeho tvorbe podieľal najaktívnejšie. Svedčí o tom viacero článkov o dejinách seminára, rôznych historických osobnostiach, ale nevyhol sa ani „nehistorickým“ tématam. O tom ako pomohol dobrou radou alebo myšlienkom, by mohli povedať naši predchodcovia. Najviac však môžeme ďakovať jeho „archivárskej poctivosti“, že sa nám zachovali kompletne všetky čísla časopisu od roku 1992. Bol to totiž on, kto poctivo odkladal časopis na časopis a tým nám vytvoril archív všetkých čísel Brázdy, ktorý nám pred časom daroval. Je preto pre nás veľkou cťou, že pri príležitosti jeho osemesdesiatin môžeme spolu s ním podčakovať dobrému Bohu za hlbokú brázdu jeho života a vyprosiť mu od neho *ad multos felicissimosque annos!*

Lukáš Stolárik

Dejinný prehľad vývoja kňazských seminárov

V dejinách výchovy katolického kléru tvorí Tridentský koncil významný medzník. V predtridentskej dobe rozoznávame tri períody: prvú od založenia Cirkvi po sv. Augustína, druhú od sv. Augustína po vznik univerzít a tretiu od univerzít po Tridentský snem. Apoštolov si vybral z ľudu sám Kristus a on sám ich aj vychovával. Podobne formovali svojich nástupcov aj apoštoli. Vychovávali ich slovom a vlastným príkladom. Vznikom organizovanej štruktúry Cirkvi sa okolo biskupa začal sústredovať všetok náboženský život. Výchova kléru sa v tomto období vykonávala v najužšom spoločenstve s biskupom. Kandidáti bývali s ním v spoločnom dome, kde mali aj učiteľa. Študovali Písma a liturgické predpisy. Práve spôsob ustanovenia siedmich diakovon dal podnet k zvyku, podľa ktorého veriaci posudzovali vhodnosť kandidátov na prijatie svätenia. Neskôr si toto právo privlastnili panovníci pri investitúre biskupov. Tridentský snem tento zvyk zrušil, no pozostatky z neho nájdeme aj dnes (ohlášky ordinandov).

Po zrovnoprávnení kresťanstva Milánskym ediktom v roku 313 sa výchova kléru začala decentralizovať, lebo bol potrebný väčší počet klerikov. A tak sa klérus vychovával na viacerých miestach pod dozorom arcidiakov. Biskup určil čas vysviacky, kedy sa všetci kandidáti zišli v biskupskom sídle, a po trojdňovom skrutíni boli vysvätení. Táto výchova sa koncentrovala na určité chrámy, v ktorých potom novovysvätení klerici slúžili.

Východná Cirkev si pri výchove kléru počinala ináč. Výchovu klerikov po stránke intelektuálnej zabezpečovali

Tridentský koncil

scholae cathecheticae (katechetické školy) a po stránke asketickej zasa spolužitie s biskupom. Keď v Egypte a v Malej Ázii sv. Pavol a sv. Anton odišli na púšť, ich spôsob života sa stal vzorom pre formáciu budúcich kňazov. Pustovník sv. Pachomius ako prvý napísal mníchom regulu, v ktorej opísal spôsob výchovy novicov. Tieto spôsoby prebrala aj západná Cirkev a biskupi ako sv. Ambráz, sv. Augustín či sv. Martin ich uplatnili pri výchove svojho kléru. Sv. Augustín tým, že začal bývať spolu so svojimi kňazmi (*vita communis*), položil základy seminára v dnešnom slova zmysle. Kňazský dorast sa vychovával v spoločnosti ostatných kňazov. Jeho biskupská rezidencia sa stala kláštorným domom, v ktorom platila prísná disciplína. Tento spôsob výchovy sa stal vzorom pre mnohých biskupov, zvlášť vo Francúzsku. Vznikom rehole benediktínov sa začína svetský klérus odlišovať od rehoľného a popri biskupských školách tak vznikajú školy rehoľné. Nie všetci rehoľníci však boli kňazmi. Vysviacku prijali buď tak, že ich biskup vysvätil pre službu v kláštore alebo pre službu v diecéze. Takto sa čiastočne presunulo miesto výchovy klerikov do kláštora, pretože častotká biskupské školy nemali dostatok študentov. V kláštoroch teda boli dva druhy škôl: scholae

interiores (pre rehoľný klérus) a scholae exteriores (pre diecézny klérus). Kláštorné školy benediktínov mali tri stupne: trivium (gramatika, rétorika, dialektika), kvadrivium (aritmetika, hudba, geometria, astronómia) a teológia (exegéza, patrológia).

Vo Francúzsku métzsky biskup Chrode gang okolo roku 760 zhromaždil klérus svojej katedrály a predpísal mu zvláštne pravidlá – kánony (podľa nich boli neskôr pomenovaní kanonici) – vita canonica. Tak vznikli katedrálne školy, ktoré boli podobné benediktínskym kláštorným školám. Existoval celý systém inštitúcií pre výchovu klerikov: kláštorné školy pre výchovu mladších klerikov, katedrálne školy pre klerikov, čo prestúpili z kláštorných škôl, biskupske školy zriadené v rezidencii biskupa pre výchovu kléru pre pastoráciu vidieka a malé školy, zriadené v odľahlých krajoch diecézy, kde sa vychovávali klerici pod dohľadom arcidiakona pre vidiecke kostoly.

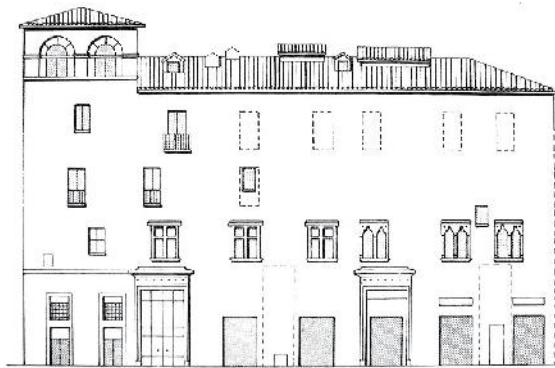
Podľa vzoru katedrálnych škôl sa čoskoro začali zriadať i kapitulné a farské školy na výchovu kléru. Tieto školy kládli hlavný dôraz na praktické vyučovanie kňaza. Kňazom sa však mohol stať aj taký, ktorý nenavštevoval ani katedrálnu alebo kláštornú školu. Stačilo, keď ho miestny farár naučil po latinsky, modliť sa breviár, slúžiť sv. omšu, vysluhovať sviatosti a vyznať sa v cirkevnom kalendári. Katedrálne školy však neboli dlho domovom vitae communis. V 10.-11. stor. začínajú upadať a keď v 12.-13. stor. vznikajú univerzity, výchova kléru prešla zväčša na ne. V katedrálnych školách ostali len najchudobnejší študenti, hoci na univerzitu mohli ísť len tí, čo skončili katedrálnu školu.

Na univerzite sa 2–3 roky študovala scholastická filozofia a po nej 4–6 rokov teológia. Na kňaza bolo potrebné vyštudovať celý kurz filozofie a zopár prednášok z teológie. Po nich mohol byť kandidát vysvätený. Univerzita však mala jednu nevýhodu: nebol pri nej zriadený ústav, seminár, ktorý by vychovával poslucháčov univerzity. A práve tento dôvod spôsobil hlboký mravný úpadok kléru. Teológovia bývali počas štúdií medzi umelcami, právnikmi a medikmi. V 15. a 16. stor. začalo upadať i solidne teologicke štúdium. Kandidátovi stačilo, keď vedel po latinsky čítať (písal nemuseil), spievať a poznal základné náboženské vedomosti. Na území Slovenska bola prvou univerzitou Academia Istropolitana v Bratislave 1465 – 1491.

V stredoveku sa rozšíril tzv. kňazský proletariát, ktorý bol zárodkom ďalších napäti v Cirkvi (nižší klérus, výšší klérus). Nižší klérus bol často určený len na slávenie sv. omše (tzv. oltárnici). Býval s rodinami, manuálne pracoval na poliach a pri tom odslúžil sv. omšu. Priemerne 5% z celkového počtu obyvateľstva tvorili svetskí kňazi a 10% svetskí spolu s rehoľnými a rehoľníčkami. Na takýchto kňazov stačilo, aby nepochádzal z nelegitímneho manželstva a aby vedel čítať a spievať. Dva dni pred vysviackou sa podrobil skúške. Bol formovaný vlastným farárom, ktorý

Rímsky seminár

Kolégium Capranica

(1400 - 1458), ktorý svoje bohatstvo venoval na stavbu kolégia a bohatej knižnice pre 31 mladíkov vo veku 15 - 25 rokov. Na štúdiá práva navštevovali rímsku univerzitu Sapientia Romana a na teologické štúdiá bol určený dobrý znalec teológie. Každý piatok viedli právnické a teologické dišputy a po piatich rokoch štúdia mal kandidát prejsť skúškami. Počas prázdnin sa pripravovali na kázanie počúvaním kázni v S. Maria Sopra Minerva. Mali povinnosť každodenne sa zúčastniť na sv. omši a dvakrát do roka sa vyspovedať a priať sviatosť Oltáru. Ich povinnosťou bolo taktiež nosiť reverendu.

Ďalším krokom k obnoveniu výchovy kléru bolo založenie Collegia Romana v roku 1551 sv. Ignácom z Loyoly, ktorý spočiatku mal len gymnaziálny kurz, ale už v roku 1553 mal trojročný filozofický a štvorročný teologický kurz. V roku 1553 vzniklo aj Collegium Germanicum.

Na základe skúsenosti z výchovy klerikov v týchto kolégiach, Tridentský koncil dňa 15. júla 1563 na 23. sesii v kánone 18 prijal dekrét Quum adolescentium aetas o kňazskej výchove. Základné body dekrétu sú tieto: v každej diecéze má byť aspoň jeden seminár; chudobní chlapci majú byť vychovávaní zadarmo; štúdium závisí od biskupa (hlavné predmety majú byť gramatika, spev, slobodné umenia, biblikum, homiletika, liturgika), má sa dbať na hlbokú formáciu (denná sv. omša, aspoň mesačná sv. spoved, služba v katedrále), finančné zabezpečenie seminára majú pokryť desiatky z územia diecézy.

Ohľadom teologických štúdií sa skoro všade bral za základ študijný plán jezuitov v Collegio Romanum, ktorý bol neskôr prijatý do študijného poriadku Ratio studiorum. Štúdium pozostávalo z trojročného kurzu filozofie (v prvom roku sa učili dialektiku a logiku, v druhom kozmológiu, psychológiu a fyziku, v treťom ontológiu). Učili sa aj gréčtinu a denne boli tri prednášky, vo štvrtok bol celý deň voľný. Na štvorročnom teologickom kurze hlavným predmetom bola scholastická teológia, na podklade Summy sv. Tomáša Akvinského. Dva roky, denne po jednej hodine, sa prednášalo biblikum.

Veľký dôraz sa kládol na dišputy, ktoré boli dva razy do týždňa. Každý študent mal dostať ako študijné pomôcky filozofické knihy Aristotela, Summu sv. Tomáša a Sväté Písma. Z výkladu profesorov si mali robiť poznámky. V duchovnej formácii sa každé ráno štvrhodinu venovalo sputovaniu svedomia a rozjímaniu. Seminár nikto nesmel bez svedomia predstavených opustiť. Na prechádzky chodievali po dvoch. Bývali v spoločných spálňach a pri obliekaní a vyzliekaní mali spievať Miserere. Cez obed a večeru sa čítavalо z

sa za neho zaručil. Boli však aj takí z nižšieho kléru, ktorí boli vzdelanejší a tí zaujímali miesto na farách a viedli pastoráciu vo farnostiach. Pre týchto sa biskupi usilovali reformovať štúdiá.

Tak v roku 1435 biskup v Tortone založil malé kolégium pre 12 aspirantov na kňazský stav. Najlepším príkladom reformy formácie kléru bolo Collegio Capranica založené kardinárom Domenicom Capranicom

Písma alebo teologických diel a v nedeľu bývali cvičné kázne. V rozhovoroch sa mala pestovať latinčina. Korešpondencia seminaristov prechádzala cez ruky predstavených, ktorí mali právo do nej nazrieť. Cez prázdniny klerici ostávali v seminároch. Klerikom sa tiež odporúčal vstup do Mariánskych kongregácií.

Po skončení koncilu pápež Pius IV. založil Seminarium Romanum v roku

1563, ktorý mal byť vzorom pre ostatné semináre. Táto obnova však mala veľmi pomalý prechod. Najväčšou prekážkou bolo hmotné zabezpečenie seminárov, pretože biskupi nechceli vo svojej diecézy vymáhať poplatky na seminár. Mnohí pápeži internovali na biskupov, aby založili svoje semináre. Pápež Benedikt XIII. dokonca v roku 1725 založil špeciálnu Kongregáciu pre semináre.

Na území Slovenska bol prvý seminár založený už v roku 1566 arcibiskupom Oláhom v Trnave. Hoci po smrti arcibiskupa v roku 1588 zanikol, už v roku 1590 obnovil svoju činnosť.

Smutným medzníkom na našom území bolo zriadenie generálnych seminárov cisárom Jozefom II. v roku 1783, keď zrušil všetky biskupské semináre a kláštorné teologické školy. Generálne semináre boli vo Viedni, Pešti, Pavii, Löwene a Freiburgu s filiálkami v Štajerskom Hradci, Bratislave, Olomouci, Prahe, Innsbrucku a Luxemburgu. V nich sa podávala náuka v osvietenskom duchu. Bratislavský generálny seminár bol zriadený pre 650 seminaristov a sídlil na hrade.

Generálne semináre však netrvali dlho. Cisár Leopold II. ich v roku 1790 zrušil a znova uviedol diecézne semináre v Trnave a Nitre. Ďalšie semináre boli založené za cisára Františka I.: v roku 1804 v Košiciach a Satmári, v roku 1807 v Banskej Bystrici, v roku 1814 v Rožňave a v roku 1815 v Spišskej Kapitule. Kráľovské nariadenie z roku 1803 určilo štvorročné štúdium, podľa ktorého sa vyučovalo až do vydania nového kódexu v roku 1917, ktorý je v podstate len obnovením predpisov Tridentského koncilu o seminároch (zaviedlo sa až 6 ročné štúdium, ktoré je dodnes). V roku 1936 boli zriadené Vysoké školy bohoslovecké a riadili sa novou inštrukciou Kongregácie pre semináre.

Lukáš Fejerčák

Použitá a odporúčaná literatúra:

- DOLINSKÝ SJ, J. Aspekty potridentskej reformy. Bratislava : Dobrá kniha, 2001, 158 s. ISBN 80-7141-334-8.
 FIDLUŠ, M. Zriadenie kňazských seminárov. Bratislava : Karpatia, 1947, 32 s.
 ŠPIRKO, J. Výchova kňazstva na území spišskej diecézy. Dejiny spišského seminára. Bratislava : Slovenská Grafia, 1943, 105 s.
 ŠPIRKO, J. Cirkevné dejiny IV. Faximilné vydanie, 488 s.
 ŠPIRKO, J. a kol. Spišský kňazský seminár v minulosti a prítomnosti. Spišská Kapitula, 1943, 261 s.
 CONCILIORUM OECUMENI CORUM DECRETA: Riforma. In. Conclitum Tridentum. Bologna : Edizioni Dehoniane, 2002, 744-753 s. ISBN 88-10-20550-2.

Rímsky seminár

Reforma reformy liturgie

„Miesto, kde sa Cirkev najviac a skutočne prežíva ako Cirkev, je liturgia.“

Benedikt XVI., Svetlo sveta

Múdra rovnováha medzi inováciou a tradíciou. Táto myšlienka je jadrom liturgickej reformy presadzovej súčasným Svätým Otcom Benediktom XVI., nazývanej „die Reform der Reform“ – „reforma reformy“ liturgie.

V posledných rokoch sa žiaľ, na niektorých miestach, propagovala v liturgii myšlienka „urob si sám“. Kňaz alebo skupina veriacich akoby mohli uberať a pridávať, čo ich napadne. Zabúdalo sa, že naopak, my sme príjemcami liturgie, že ju dostávame od dvojtisícročnej tradície. Liturgiou nesmie nikto manipulovať. Platí zásada, ktorú vyslovil kardinál Antonio Cañizares Llovera: „Reformátor liturgie je jej strážcom, nie pánom“.

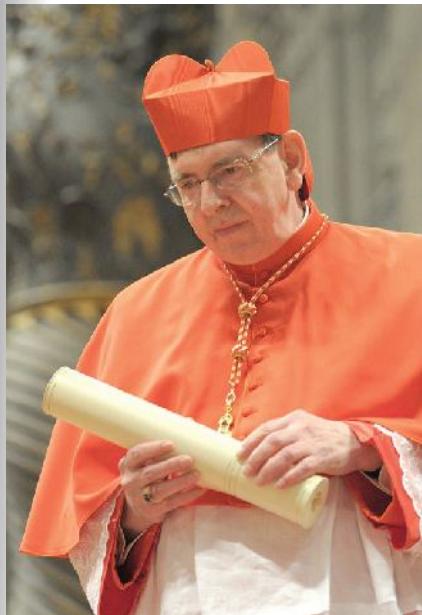
„Dosť bolo liturgických experimentov, chrám je miestom ticha a modlitby.“ Pod týmto titulkom taliansky denník Il Giornale svojho času uviedol rozhovor s prefektom Kongregácie pre Boží kult a disciplínu sviatosti, ktorým je v súčasnosti práve kardinál Cañizares.

Reforma reformy, žiadaná už kardinájom Ratzingerom, sa chce vyvarovať chýb, ku ktorým došlo bezmála pred pol storočím. Nebude sa preto konáť unáhlené. Pápež chce skôr podniesť výrazné liturgické hnutie v celej Cirkvi, hovorí kardinál Cañizares. „To, čo vinniam ako absolútne potrebné a urgentné, po čom túži aj pápež, je dať život novému, jasnému a silnému liturgickému hnutiu v celej Cirkvi“, vyjadril sa. Úlohou tohto hnutia bude ukázať krásu liturgie. „Musíme tiež oživiť ducha liturgie“. I vzhľadom na to sú veľmi dôležité niektoré prvky v pápežských ceremoniánoch, ako orientácia liturgickej modlitby, kríž uprostred oltára, sv. prijímanie na kolenách, gregoriánsky chorál, čas na ticho, krásu sakrálneho umenia – komentuje španielsky kardinál. Kardinál Cañizares ohlasuje tiež revízie a zmeny v obsahoch niektorých liturgických kníh. Osobitnou úlohou reformovania reformy bude liturgické umenie a liturgická hudba. Pri Kongregácii pre Boží kult a disciplínu sviatosti by mala v najbližšom období vzniknúť komisia pre liturgické umenie a liturgickú hudbu. Jej úlohou bude podporovať jednu z priorít súčasného pápeža – autentickú liturgickú obnovu.

Túto autentickú liturgickú obnovu podniesiel Svätý Otec vydaním motu proprio Summorum Pontificum. I vo svetle jeho skorých vyjadrení ako kardinála Ratzingera, je jedným z prvkov tejto reformy „vzájomné obohatenie sa“ oboch foriem slúženia svätej omše. Pápežove uvoľnenie reštrikcií na používanie Rímskeho misála z roku 1962, známeho ako „tridentský ríitus“, je zároveň len prvým krokom v reforme reformy liturgie. Pápežovým

Kardinál Antonio Cañizares Llovera

Kardinál Kurt Koch

dlhodobým cieľom nie je jednoducho len dovoliť, aby staršia a novšia forma koexistovali, ale je ním posun k „spoločnému rítu“, ktorý bude formovaný vzájomným obohacovaním satýchto dvoch foriem, vyslovil sa kardinál Kurt Koch, predseda Pápežskej rady pre napomáhanie jednoty kresťanov.

Pápež zahajuje nové liturgické reformné hnutie, povedal kardinál Koch. Tí, ktorí mu odporujú, vrátane „rigidných“ progresivistov, chybne vnímajú Druhý vatikánsky koncil ako pretrhnutie s cirkevnou liturgickou tradíciou. Kardinál tiež povedal, že je legitímne pýtať sa, či liturgickí novátori zámerne nezašli ďalej, než boli koncilm proklamované zámery. Zároveň poznamenal, že tí, ktorí tomuto novému reformnému hnutiu vzdorujú a chápú ho ako krok späť od Druhého vatikánskeho koncila, správne nechápu liturgické zmeny po Druhom vatikánskom koncile.

V súčasnosti sa nájdú odporcovia tradičnej liturgie s tým, že sa chybne – niekedy vedome – odvolávajú na Druhý vatikánsky koncil. K tomuto

postihu zaujal stanovisko bývalý sekretár Kongregácie pre Boží kult a disciplínu sviatosti a súčasný arcibiskup Colomba kardinál Malcolm Ranjith Patabendige Don, keď sa vyjadril v zmysle, že dnešná liturgia nie je autentickou realizáciou vízii Druhého vatikánskeho koncila.

Situácia, ktorá sa vyvinula v posledných rokoch a ktorá – a to treba zdôrazniť – nemá nič spoločné s duchom reformy, ako si ju predstavoval koncil, vniesla do Cirkvi značné rozpory a problémy, ktoré všetci poznáme. Takto sa vyjadril teológ P. Nicola Bux, poradca Kongregácie pre náuku viery.

Kardinál Kurt Koch očakáva, že koexistencia dvoch foriem latinského obradu nebude trvať dlho. Podľa neho časom dôjde skôr ku vzniku novej formy, ktorá bude ovocím vzájomného obohacovania, rozvoja a očistenia. Švajčiarsky kardinál priznáva, že nové liturgické hnutie má v Cirkvi mnoho protivníkov. Tí považujú výsledky pokoncilovej reformy za nedotknuteľné a budú ich brániť. Kardinál Koch zdôrazňuje, že keď vezme do úvahy reálny stav dnešnej liturgie, je kritické hodnotenie pokoncilovej reformy úplne opodstatnené. Môžeme sa pýtať – uvádza – či v pokoncilovej reforme boli vskutku naplnené všetky požiadavky otcov koncila. Možno niektoré zásadné výroky konstitúcie o posvätej liturgii (*Sacrosanctum Concilium*) zostali opomenuté alebo dokonca došlo k vedomému posunu oproti odporúčaniam koncila. V tomto kontexte vyvstáva hlboký zmysel re-

Kardinál Malcolm Ranjith Patabendige Don

formovania reformy, ktorej dal počiatok Benedikt XVI. v motu proprio Summorum Pontificum – uviedol predsedu vatikánskeho úradu pre ekumenizmus.

Podľa kardinála Raymonda Lea Burkeho, prefekta Najvyššieho tribunálu Apoštolskej signatúry, širší prístup k predkoncilovej omši, v súčasnosti známej ako „mimoriadna

(extraordinárna) forma“ rímskeho rítu, by napomohol vyriešiť tento problém. „Slávenie omše v mimoriadnej forme je čoraz menej napádané a ľudia tak vidia veľkú krásu tohto rítu, tak ako bol slávený prakticky od dôb pápeža Gregora Veľkého. Mnohí katolíci dnes vidia, že „riadna (ordinárna) forma“ omše slávená v moderných jazykoch dokáže byť obohatená prvkami, ktoré majú dlhú tradíciu,“ hovorí americký kardinál. Taktiež očakáva, že starobylá západná a súčasná forma omše môžu byť v budúcnosti skombinované do jedného normatívneho rítu, čo je smerovanie, ktoré podľa Burkeho podporuje aj pápež. „Zdá sa mi, že práve to, čo mal na mysli, je takéto vzájomné obohatenie sa, ktoré by mohlo prirodzene vytvoriť novú formu rímskeho rítu – „reformu reformy“, ak to tak môže me povedať – čo by som osobne privítal a na príchod čoho sa teším.“

Reforma reformy sa pri snahe vytvoriť novú formu rímskeho rítu samozrejme nezastavuje. Sú tu ďalšie požiadavky, o ktorých sa hovorilo počas zasadania Kongregácie v roku 2009. O týchto požiadavkách sa hlasovalo a boli prijaté. Patrí tu napr. posilnenie eucharistickej úcty, väčší priestor latinskému jazyku v liturgii, či vydávanie dvojjazyčných misálov, ktoré budú obsahovať latinský text, a mnohé iné.

Treba dodať, že cieľom reformovania reformy nie je pomocou sérii reforiem využitím práva a dekrétov ustanoviť tretí misál, ako prostrednú variantu medzi misálom Jána XXIII. a misálom Pavla VI. Pápež Benedikt XVI. sa vyhýba mechanizmu autoritatívnych a ustavičných reforiem. Ide skôr o začatie procesu postupného zblížovania a orientácie misálu Pavla VI. k tradičnému misálu. Reforma reformy teda nechce nevyhnutne stáť na autoritatívnych rozhodnutiach, ale radšej na dávaní príkladu, v prvom rade

Kardinál Raymond Leo Burke

Svätý Otec a jeho ceremoniár
Mons. Guido Marini

Sväтыm Otcom. Pápežský ceremoniár Mons. Guido Marini pripomína, čo často opakuje Svätý Otec Benedikt XVI., že liturgia je najdokonalejšia adorácia. Preto má pri jeho liturgických slávnosťach také významné miesto križ. Vo chvíli konsekrácie sa oči i srdce všetkých majú obraciať k Ukrižovanému, ktorý je centrom liturgie.

O reforme reformy hovoril kardinál Ratzinger ešte predtým, ako sa stal pápežom. V knihe rozhovorov s Petrom Seewaldom Boh a svet povedal, že tátó

reforma „by však mala byť predovšetkým výchovným procesom, ktorý sa postaví do cesty rozkúskovaniu liturgie svojvoľnými nápadmi“. Zároveň povedal, že „v prvom rade musíme odmietnuť svojské a svojvoľné narábanie s liturgiou a prebudíť úprimný zmysel pre posvätnosť. Pri ďalších krokoch budeme môcť uvažovať, v ktorej oblasti prišlo k prehnaným redukciam a napraviť veci tak, aby sa obnovil zreteľný a živý súvis s celými dejinami.“

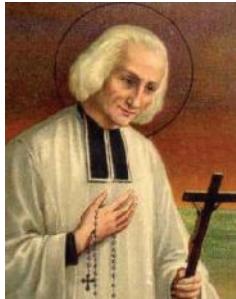
Mohlo by sa zdať, že danou problematikou sa na území našej krajiny nie je potrebné zaoberať, keďže na Slovensku tieto pokoncilové liturgické zmeny neboli vykonávané tak unáhlene. To je na jednej strane pravda. Na druhej strane si treba uvedomiť, že reforma reformy neznamená iba korekciu, úpravu, či zmenu už existujúceho stavu, ale znamená aj začiatok niečoho nového. Začiatok už spomínaného liturgického hnutia, ktoré je tak urgentne požadované zo strany Ríma. Nakoniec sa za to vyslovil aj sám kardinál Cañizares, keď 1. marca 2011 navštívil košický pomocný biskup a predseda Liturgickej komisie Konferencie biskupov Slovenska Mons. Stanislav Stolárik Kongregáciu pre Boží kult a disciplínu sviatosti. Kardinál pozitívne vnímal stav liturgického života na Slovensku a zvlášť ocenil vysokú úroveň posvätného spevu, hudby a umenia. Pozitívne je tiež, že na Slovensku v období po Druhom vatikánskom koncile nedošlo v oblasti liturgie k takým svojvoľnostiam ako v niektorých iných krajinách. To, čo vidí kardinál Cañizares dnes aj pre Slovensko ako veľmi aktuálne a urgentné, je začať, podľa želania Svätého Otca, nové liturgické hnutie, ktoré by sa jasne postavilo proti svojvoľnosti a deformáciám v liturgii. Prefekt Kongregácie tiež zdôraznil potrebu kvalitnej liturgickej formácie a vzorového liturgického života v kňazských seminároch.

Lukáš Kutlák

Spracované zo zdrojov:

<http://www.catholicnews.com/>, <http://www.kreuz.net>, <http://www.radiovaticana.cz/>, <http://sanctus.pl/>, <http://www.svetkrestanstva.sk/>, <http://www.tkkbs.sk/>

Deň v kňazstve

„No vari to nie je pravda?“, zastenala odchádzajúca matka Bibostová a ešte si poťažkávala: „Okolo jedného svätca, desať mučeníkov, veru tak.“ Ale myslela to dobre. Odkedy mal Ars nového kňaza, nič nebolo ako predtým. Zarazená sa dívala pani grófka, keď jej na voze svojho švagra doniesol naspäť do zámku jej luxusný nábytok, ktorý darovala fare („Ja som len chudobný sedliak a medzi toľkým prepychom by som sa necítil dobre.“), zarazene sa divajú tuláci, ktorí odchádzajúci z fary obdarovaní (a nevedia či neobrali o posledné ešte väčšieho chudáka) a zarazene sa dnes díva matka Bibostová a v duchu rozmýšľa:

„Sám si variť? Nikdy. Že vraj bol pastierom oviec a zvykol si tak. Aj to je pravda, že som vdova a mám syna na štúdiách, ale starosť o nášho kňaza beriem ako svoju milú povinnosť, ba viac ako to...“ A stále jej to nešlo do hlavy. „Zemiaky? V šupke? A v železnom koší? Zvláštne; ale aspoň v niečom mu to varenie uľahčím...“ dobromyseľne si pomyslela.

Tento deň mal arský farár plný práve tak ako inokedy. No, možno viac, lebo sa s pani grófkou Annou de Garets chystal ísť do Lyonu.

Už od rána je na nohách. Prepáčte, na kolenách. Je neuveriteľné vidieť človeka v stredných rokoch kráčať s lampášikom v ruke ku kostolu ešte veľmi dlho pred svitaním a zotrvať v modlitbách za svoju farnosť až do siedmej hodiny, kedy začína jeho svätá omša. Prečo?

„Niet inej nádeje pre človeka, ktorý spozná svoju biedu, ako vrhnúť sa na zem pred svojím Pánom v svätostánku ako psík pred svojho pána,“ povedal raz sám pri istej príležitosti.

Ked človek vstúpi do kostola veľmi potichu (najlepšie cez sakristiu, tak, že si to farár nevšimne), vypočuje si slová, ktoré ním musia hlboko otriast.

„Ježišu môj..., viem, že som hriešnik. Viem, že preto nedávaš mojej farnosti obrátenie. Ale teraz... teraz ma počuj, Ježišu: Daj mi vytrpieť, čokoľvek Ty chceš, len obráť mojich farníkov...“ Hlas kňačacieho na kamennej dlažbe sa ozýval maličkým chrámom ako ozvena...

Jeho svätá omša je naozaj tajomstvom. Človeka do slávnej liturgie takmer samo vtiahne tajomné ticho a úctivá postava kňaza s vľúdnym pohľadom, no i jasnonou a priamou, ba sem-tam i veľmi ráznu, pre niektorých ostrou rečou. A veriaci hovoria, že v jeho tvári je pri pozdvihovaní tajomný jas, minimálny jas pokornej viery a skutočnej radosti stretnutia so Živým...

„Čože?! To už je toľko?!“ Zamrazilo arského farára, keď okolo poludnia vyšiel nesmierne uťahaný a vyčerpaný zo spovednice. Prechádzal cez dav ľudí, ešte stále čakajúcich na spovedeď.

„Nemôžem vás teraz vyspovedať, žiaľ, mám ešte mnohé povinnosti, ale o ôsmej večer prídem.“ V skutočnosti nikto naňho nenaliehal. Aj ten najnetrpezlivejší človek viďac takto unaveného kňaza by pochopil...

Dvere na fare sa zatvorili. Akoby automaticky siahol rukou do železného koša v rohu kuchyne, ale ako hmatal – tak hmatal, nič mu nemohlo prísť pod ruku. Čo hľadá?

„Oj, zabudol som pani Bibostovej povedať... No nič. Ani stará skyva chleba nie je zlá. Koniec koncov, keď sme boli mali a bola tá šialená revolúcia, či ako to volajú, boli sme

prespokojný aj s tým.“ Výraz na jeho tvári, po tom, ako zahryzol do tvrdej kôrky však neboli taký jednoznačný. Už o chvíľu sa vrátil s džbánom vody. „Rozmočené sú lepšie,“ priznal si sám pre seba.

Zrazu niekto zabúchal na dvere. Búchanie bolo naliehavé. Ján Vianney hneď vstal a beží k dverám. Otvorí a hľadí na malú, no už dospelú vidiečanku lapajúcu po dychu. Spýtal sa prvý:

„Čo sa stalo, dcéra moja?“

„Pán farár, pán farár...“ Dých jej však stále nestačil. Kňaz chvíľu počkal a žena po chvíli pokračovala: „Pán farár, nášmu dedkovi prišlo na poli zle... veľmi zle. Zdá sa, že umiera...“ Pri posledných slovách už Ján Mária ani nestal vo dverách, ale zmizol kdeši vo vnútri fary. Po chvíli sa s akousi kapsičkou vrátil a iba sa opýtal:

„Kde je? Pôjdem sám, ty sa len vydýchaj.“

„Na poli hneď vedľa poľa Chaffangeonovcov, neďaleko krčmy u Zlatého jeleňa...“

Kňaz bežal celou silou. Akoby mal za pätami rozzúreného psa... Po asi pol hodine sa vrátil a ustatý si sadol na stoličku na fare a... zaspal... Nie dlho, keď sa strhol na zvony:

„Cez deň spať? To si dnes predsa nemôžem dovoliť...“ Za desať minút poupratoval nejaké veci na fare, napil sa vody a práve vtedy zastala pred farou koč grófky de Garets.

„Už som tu. Som tu,“ zvolal pán farár.

„Tak teda podieme!“

V Lyone kupovali bohoslužobné zariadenie.

„Naše plachty a ornáty sú biedne... monštranciu tiež nemáme poriadnu... ďakujem vám, že tak milujete nášho Spasiteľa, pani de Garets.“ Nevedela čo odpovedať, tak šli mlčky ďalej, kým nevstúpili do obchodu.

„Tento nie, ani tento...“ Predavač sa neuhránil pokrúteniu hlavou, úsmešku a údivu, aký je tento kňaz v ošúchanej a zaplátanej reverende prieberčivý.

„Ó, áno, no konečne. Tieto rúcha sú pekné, môžu byť.“ Keď však počul arský farár cenu, so strachom v očiach sa pozrel na zámockú pani. Tá však bez mihnutia oka vytiahla sumu peňazí a zaplatila.

„Myslím, že táto, áno, táto bude aspoň trochu dobrá pre nášho Pána.“

„Aspoň trochu?“ Rázne sa začudoval predavač. „Strieborná monštrancia, ktorej lunula je vykladaná pravými drahokamami! Pane, nič lepšie v tejto časti Francúzska nenájdete. Je z kráľovskej zbierky...“ Ján Mária len so šibalským úsmevom prikývol zámockej pani a bolo dohodnuté.

Spokojný Ján cestou nevedel výjadriť vďačnosť Bohu a aj štedrej dobrodinke. Sama si cestou prezerala monštranciu a musela priznať, že nič také krásne prinajmenšom už dlho nevidela.

„Ale,“ nedalo jej, „pán farár, za pár dní je procesia na sviatok Božieho Tela a vy ste ohlásili, že jej trasa pôjde po všetkých uliciach našej dediny.“

„No áno,“ odvetil. „A?“

„No... táto monštrancia je nesmierne ľažká a – prepáčte mi moju drzosť – nevyzeráte práve najmocnejší.“

„Esse quam videri,“ zažartoval svätý Ján. „Radšej byť ako vyzerať.“ „A okrem toho... Ako by som neunesol Toho, ktorý ma nesie po všetky dni môjho života?“

Lukáš Vaník

Márnootratný syn

Hriech

Refaze okované,
javiac sa, sta by ti šťastie dávali,
chvíľkový pôžitok
nezdá sa, by fa o radosť pripravovali
lež prázdnota to samá
kradne z tvojho účtu srdca
hodnoty drahé,
by stiahli fa na mora dno,
kde hrať sa už nevedno.
Chybíš, ba sám seba nepoznáš,
čo si zač? – Neskorá sa pytaš.
No aj tak dobre,
že prišiel's' na to,
aj keď na dohľad je ešte dno.
Mocou silou hore chceš,
no okovy drú fa obďaleč.
Lahko sa zapínali,
ba mal kto pomôcť aj.
Kde sú teraz? – Tých už nehladaj...
Drieš ich dole, no nejde to,
sta čeluste pevné je zovreto.
Vyslobodíš zdá sa nedá,
tak čo s tým? – Padáš na kolenná.
Či tam hore niekto je
a či ta aj počuje.
Skúšaš, bo iná možnosť niesť,
veľa si poskúšal za párr liet.
V úžase stojíš, hľadíš čo to?
Ruku ti podáva ten tvoj Tato.
Ba On vskutku vážne je,
a tak veľmi miluje.
Veríš sa ti zrazu nedice,
že nezanevrel a nerepce.
Ruky opäť voľné máš,
dvíhaš ich a chválu vzdávaš.
Ako to že si neveril...?
I čuduješ sa,
že do dlaní si fa vryl...

Kráčaš lesom búťlavým
hľadáš
so srdcom boľavým
Niekoho ako si ty
Čo kvapkou rosy
zmierní pál
keď zrazu stojíš bosý
a nevieš kam
Obzeráš sa
čakajúc ruku
čo zdvihne Ča
No nie je nik

A zrazu
miesto kvapky rosy
príde dážď
a uhasí páliace trosky
Hľadíš
ktože je to
čo namiesto ruky
skočí za tebou
spýta sa fa
Kde si bol
Sám neviem
Krajinou volajakou
blúdil som
No teraz
si so mnou
Nevzdial'sa
aby si zas
necestoval krajinou pustou
Ostaň pri mne
a budeš kráčať
oázou čarownou

Tomáš Dzurov

VTIPY

Bohoslovci pozerajú v spoločenskej miestnosti konzistórium, na ktorom pápež kruje nových kardinálov. Na chodbe sa pýta jeden bohoslovec druhého: „Čo to tam pozerajú?“ Druhý odpovedá: „Ále, nejakú kremáciu kardinálov.“

Kňaz požehnal novomanželov a rieko mladej dvojici: „Na začiatku manželského života je pekné a užitočné si pripomenúť slová z 1 Jn 4,18...“ Mladá paní, novomanželka, si vzorne zapamätala kapitolu aj verš a poslušne si to doma nalistovala v Novom zákone - avšak otvorila Jn 4,18 namiesto 1 Jn 4,18 - a s úžasom čítala: „...lebo päť mužov si mala a ten, ktorého máš teraz, nie je tvoj muž...“

Pre porovnanie: 1 Jn 4,18 znie: „V láske niet strachu, a dokonalá láska vyháňa strach, lebo strach má v sebe trest, a kto sa boji, nie je dokonalý v láske.“

Kňaz sa dostane do sklzu v modlení breviára a nie, a nie to dohnať. Raz sa modlí breviár na záhrade a v tom zafúka silný vietor. Ten mu obráti listy breviára o niekoľko strán dopredu. Kňaz obráti oči k nebu a zvolá: „Vďaka, sám by som si to netrúfol.“

„Pýta sa turista bačú:

- Bača, kde sa tu páli slivovica?
- Vidíte ten kostol?
- Vidím.
- Tak okrem neho všade.“

Pýta sa pán farár veriacich:
„Povedzte mi, čo treba urobiť, aby sa človek dostal do neba?“

Veľké ticho.

Zrazu sa ozve mužský hlas:
„Treba zomrieť, pán farár!“

Zomrel Američan a dostal sa do neba. Začal vychvaľovať prírodné krásy svojej vlasti. Najviac hovoril o Niagare.
 - Ved tá vaša Niagara, to nič nie je! - poznamenal jeden starček.
 - Prečo? Vari ste už videli väčšiu vodu?
 - Videl, synak, vidiel.
 - Kto ste?
 - Noe.

Prváčik sa modlí:

Milý Pán Ježiš, my Ča máme veľmi radi! Preto Ča prosíme, dávaj na seba dobrý pozor, lebo keby sa Ti niečo stalo, tak by sme sa všetci dostali do riadnej kaše. Amen.

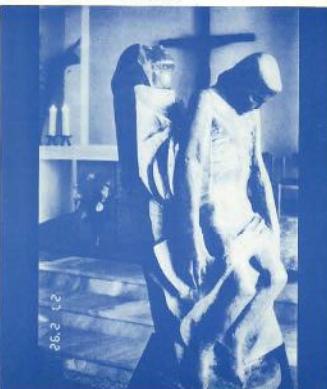
Vladimír Malec
Karol Križian

Brázda

KOCHNIK I. ČASOPIS SEMINARISTOV - SPÍŠSKA KAPITULA

APRIL 1982

C. 1

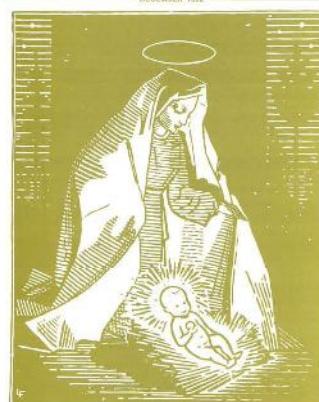

Brázda

ROČNIK I.

ČASOPIS SEMINARISTOV - SPÍŠSKA KAPITULA

C. 4

brázda

obsah čísla

Pochádzajúce konferencie	41
Prezident SR v Nemecku	43
Prezident SR v Nemecku	44
Možnosti výroby	44
Scholarstvo - čas...	47
INFORMÁCIE	47
Práce v kresťanmi - Čínske	49
v Čínsku	49
Duchovné poslania -	49
časopis	50
Prednášky na konferencii	50

POZVÁNKA NA KONFERENCIU O ŠÍDENÍ

(Obnovenie Kresťana pre záhadného vrátnu sa Šíden)

Vedomostné aj teologické hľadisko

Brázda

časopis seminaristov

ročník X. číslo 3 október 2001

Miesto konfliktov

časopis seminariestov

ročník XIII. číslo 4 december 2004

Anjeli

BRÁZDA

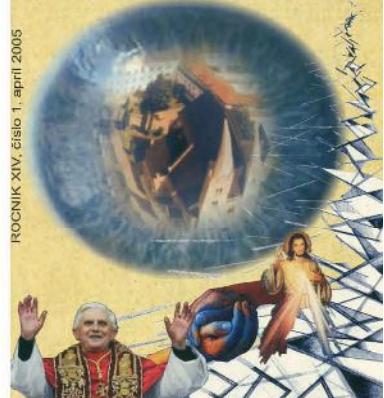
Brázda

Spíšská Kapitula

1615 - 1990

časopis seminaristov

ROČNIK XIV. číslo 1. apríl 2005

Časopis bohoslovcov Knazského seminára biskupa J. Vojtaššáka

BRÁZDA

1/2010

BRÁZDA

časopis seminaristov

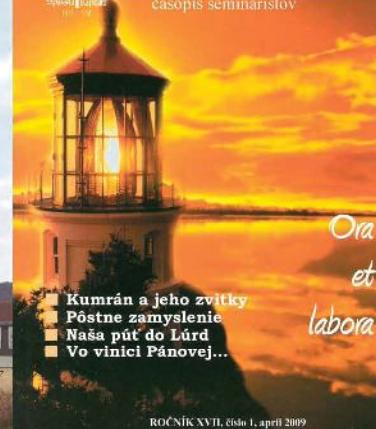
Spíšská Kapitula
1615 - 1990

ROČNIK XVI. číslo 1. marec 2007

Brázda

časopis seminaristov

Kumrán a jeho zvítky
Pôstne zamyslenie
Naša púť do Lúrd
Vo vinici Pánovej...

Ora
et
labora

ROČNIK XVII. číslo 1. apríl 2009

REDIMOTOR PRO SCIENTIA

Bohoslovci a představění Kňazského semináře biskupa Jana Vojtěšského
2011/2012